

Steigs tarptautišką banką. Amerikos milijardieris Morganas sugalvojo nepaprastą pasiūlymą — įsteigti tokį banką, kurs kontroliuotų viso pasaulio pinigus. Tas bankas turi būti visų valstybių. Kiekviena valstybė siūnė jai to banko direktorius savo viena įgaliotą atstovą. Tokių atstovų ar direktorių būtų pareigą atstovauti savo valstybės įdėlius ar garantijas. Direktoriai turi būti nepriklausomi, kaip ir kiekvienas suverenai, jų nevalia pakęsti, tad jų pritenijos būtų labai didelės. Viena tik kaip ir reikia manyti, kad kol kalbama tik apie didžiausias valstybes. Net Sov. Rusija mano, kad banko būdą. To banko galybė esą būtų nepaprastai reikšmės tarptautinei taikai, nes ji kontroliuotų viso pasaulio turus, ir kuriai valstybei būtų labiausiai galima būtų ją labai greit priversti finansisku bankrotu. Tas bankas rupirtų ir Vokietijos reparacijos išmokėjimas. Kiek tame projekte yra praktiskumo arba to taikos tikslo, sunku dar spėti, tik jau kalbama, kad tas bankas turi būti pavadintas "Taikos bankas". Greičiausia, tai pasaulio kapitalistų internacionalas. Svarbu, kad tą projektą rimtai svarstytų ir kitos didžiosios valstybės, tik dar lyg banko negimus, jau ginčijamasi, kur turės būti jos sostinė. Amerika, žinoma, mano, kad Washingtone, o Anglija, kad Londone.

SANDARA LITHUANIAN WEEKLY Published by Lithuanian National League of America ... SANDARA 3331 So. Halsted St., Chicago Tel. Boulevard 0406

Lietuvos Reikalavimas Tautu Lygai

Reikalavimą svarsto keturių valstybių juristų komisija.

ZENEVA. III. 5. T. S. Taryba uždaram posėdyj išklaušė Lietuvos atstovo dr. Zauriaus motyvus, delko paktas uždeda pereigą būti Lietuvai atstovaujama taryboj tautinių mažumų klausimu. Pirmininkaujas Scialoja siūlė juristų komisijai. Lietuvos atstovus išrodė klausimo aiškumą. Viešam plenumo posėdyj Scialoja pranešė Lietuvos kreipimosi faktą ir komisijos sudėtį iš keturių juristų: ispano Botellia, anglo Sir Cecil Hurst, japono Ito ir italo Pi-

lotti svarstyti Lietuvos jileidimo tarybon klausimą. Kitos tautos — bulgarai, pietslavai, narš ir nepadavė tiesioginio prašymo, bet susidomėję laukia juristų pranešimo.

Tautų Sąjungos sfėrose patiriama, kad jei lenkai grįžtų prie 1925 metų Galvanausko propozicijos apibendrinti tam tikrą konvenciją visomis valstybėms teises ir pareigas mažumų atžvilgiu, vokiečiai pasiūlymą paremtų. Tačiau tokio eventualumo sunku tikėtis, nes lenkai nedrįs pasiūlyti, urėdami galvoj griežtai neigiamą prancuzų, anglų ir italų, nusistatymą.

BADAS IR ŠALTIS KANKINA NUKENTĖJUSIUS NUO NEDERLIAUS LIETUVOJE

5 milijonų lit. paskirstymas. Maža kredity. Reikia duonos, sėklos, pašaro ir kuro.

Daviniai netikri.

Puspenkto milijono ukininkams paskirstė.

Ministerių kabinetas paskyrė dar puspenkto milijono litų kredito Šiaurinės Lietuvos nukentėjusiems ukininkams šelpti. Zemės ūkių rumuose įvyko suvažiavimas 8 labiau nukentėjusių apskričių viršininkų, ap. ir rajoninių agromomų ir ap. žemės ūkio tarybų pirmininkų. tuos kreditus padalinti. Zemės ūkio direktorius padarė pranešimą apie paskirtus kreditus ir paskui leido išsitariti atstovams iš vietų.

Apie neardlių ir pareikalavimą kredity oficialus daviniai toli gražu netikri sako atstovai, Statistikos biuras nepatiekia tikrų, o žinios surinktos per valščius taip pat nėra tikros. Valsčių viršaičiai ir sekretoriai griežtai atkalbinėja žmones užsirašyti mažiau sia nukentėjusiais, nes visvien sako negausite tiek kredity, kiek norite, be to užrašomi, tik labiau nukentėje.

Ir Berlyniečiai Šelpia Šiaurės Lietuvą.

Nebudama pati labai turtinga, bet gerai suprastama Šiaurės Lietuvos gyventojų del pereitų metų blogo oro susidariusią sunkią padėtį, Lietuvos Studentų Draugija savo visumos narių š. m. vasario m. 26 d. susirinkime nutarė juos broliškai sušelpiti, paaukojant iš draugijos kasos nors 50 litų. Pinigai išsiusti Kaunan centraliniam šelpimo komitetui. Be to, draugijos nariu mieliai sutiko draugijos vardu parinkti daugiau aukų mūsų pasiturinčių berlyniečių piliečių tarpe, kurių ten nevisai maža yra.

Lietuvoj Pusnys Sulaikė 3 Traukinius

Provincijojej sniego kalnai supustyti. Pusnys sulaikė traukinius. Taip traukinys 24 nr. buvo užpustytas tarp Priekulės ir Skuodo latvių teritorijoje. Iki atkasė sniegą praėjo 3 valandos. Antras traukinys buvo užpustytas Joniškiu — Mekiu tarpstotyj. Po 4 val. 40 min. atkastas. Trečias — Vievio traukinys užlaikytas 6 v. Dabar visi keliai atkasti ir jei nepasikartos didesnis pusnys, traukiniai galės važinėti netrukdomi.

Urbonas Žino Trockio Nužudytą.

Vokietijos trockistų vadas Urbonas, kuris visą laiką su Trockiu susirašinėjo, pareiškė "Oeuvre" laikraščio korespondentui, jog Trockis išsiųsta todėl, kad už SSSR ribų jį nužudyti. Ir Urbonas tvirtina, kad jam yra žinomi ir tie asmenys, kuriems pavesta Trockį nužudyti.

Amerikos Lietuvių Doleriai Naujojoj Lietuvoj.

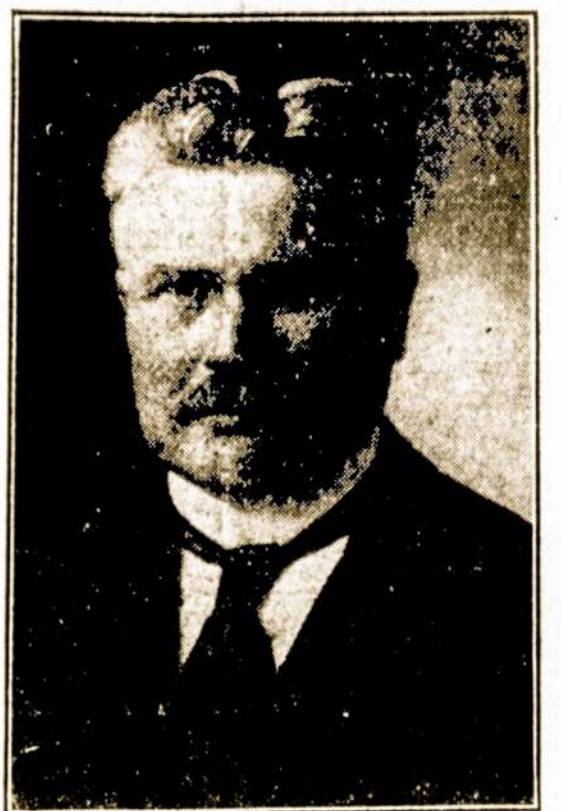
Stat. Biul. Nr. 12 skelbia, kad dolerij buvo atsiusta 1925 metais 3 milijonai 53 tūkstančiai, 1926 metais 2 milijonai 891 tūkstantis 1927 metais žinią dar nepadaudama, spėjama, kad mažiau. Amerikiečiai atsiųsti giminėms ir įvairioms įstaigoms pinigai nepadengs be abejo pernykščių metų prekybos balanso pasyvo, kuris siekia 34 milijonų litų.

Popiežius Išleks Padangėsna.

Anglų laikraščiai praneša, kad didžiausis Anglijos aeroplanų fabrikas gavęs užsakymą pastatyti popiežiui puikias, pagal paskutinį teknicos žodį, aeroplaną. Esą, popiežius norįs patenkinti savo aistrą pakilti į padanges.

Stalinui Teks Eiti Trockio Keliais?

Laikraščiai praneša, kad prieš Staliną esą labai nusista už Buchariną, Rykova, Tomskis ir bendrai didžiama viso komunistų centralinio komiteto. Kalbama, kad Stalinas gal būt paleistas Trockio pėdomis.

D-ro J. Staugaičio Darbuotei Pagerbti Išskilmės.

Daktarui Jonui Staugaičiui Kauno medicinos dr. jos vakar Universiteto didžiojo salėj suruoštos išskilmės buvo labai įspudingos. Jubiliatų sveikimo gydytojų ir ne gydytojų organizacijos, įstaigos, studentai ir pavieniai asmens. Sveikinimų buvo tiek daug, kad jie nusitęsė pusantros valandos.

Ypatingą pagerbimą yra padaręs U-to Medicinos fakultetas, kuris Dr. J. Staugaitį apdovanojo Doktaro honoris cause laipsniu.

Lietuvos Klausimas Ženevoje.

Ar Lietuva daro tranzito trukdymus? KAUNAS. — Kovo 15 d. Ženevoje susirenka Tautų Sąjungos Susisiekimo ir Tranzito komisija, kuri apsvartys juridinį klausimą apie susisiekimo trukdymą per Lietuvą: ar toks trukdymas tikrai yra iš Lietuvos pusės daromas, vadinasi ar Lietuva yra prasielkusi su bet kokiū savo tarptautiniu pasižadėjimu tarptautinio susisiekimo klausimas.

Lietuvos Kultūros Kongresas.

Liet. Kultūros s-gos taryba paskutiniam posėdyj nutarė siemet kviesti kultūros kongresą. Darbų tvarka dar galutinai nenustatyta, bet jau apsisista prie pagrindinio klausimo, kurį nagrinėti šis kongresas turėtų, tai butent: "Lietuvių tautos kultūrinio savarankumo problema". Antras itin svarbus klausimas, kuriuo šių metų kongresui greičiausia teks plačiau išsitariti tai naujai įvedimas visuotinis privalomas mokymas. Kongreso laikas dar nenustatytas, bet manoma apie pabaigą birželio mėn. ar pradžią liepos mėn. Be to paskutiniam posėdyj plačiai aptartas lektorių organizavimo reikalas.

Į Pagalbą Badaujantiems.

Šiaurės Lietuvai šelpti centro komitetas kviečia visų valstybių ir privačių įstaigų vildininkus, tarnautojus ir darbininkus, tarnautojus ir darbininkus skirti per šešis mėnesius bent po vieną nuosimti nuo savo algų ir uždarbių. Šiaurės Lietuvos varguomeni sušelpiti. Istaigų bei jmonių vedėjai prašomi padaryti vildininkams bei tarnautojams šitokį pasiūlymą ir iš pasižadėjusių tam tikrą nuosimtį skirti, mokant algas išlaikyti ir tuoju įteikti centro arba apskričių komitetams.

Pramonininkai, bankai, pirkliai, namų savininkai, laisvųjų profesijų žmonės kviečiami taip pat per šešis mėnesius skirti kas mėnuo po tam tikrą sumą čia kalbamam reikalui. Šitos rūšies rinkliavą skubiai sutvarkyti kviečiami apskričių ir miestų komitetai. Apskričių komitetai surinktas auksas pinigais neatidėliojant siųskite centro komitetui.

Centro komitetas per apskričių ir valsčių komitetus ir savo į nukentėjusius sritis pasiūstus atstovus išaiškino, kad šiaurės Lietuvoje varguomenės šeimose bado šmėklia ir didelis skurdas kankina 8,000 asmenų, tame skaičiuje apie 2,500 vaikų. Sušelpimui būtina reikalinga tik per tris mėnesius išleisti apie pusę milijono litų.

Pagalba reikalinga skubi, kiekvieno gailestingumo bei žmoniškumo jausmas ir pilietinė sąmonė tegul paskatina skubiau pagalbos ranką ištiesiti.

Byla del 10-ties Milijonų Litų Lietuvoj.

Kauno apygardos teisme prasidėjo Alytaus spiritininkų byla, už padarytus valstybei nuostolius apie 7 mil. lit. Paaiškėjo, kad ne už 7, bet už 10,413,201 lit. 8 cent. Kaltinami 8 asmenys. Vienas iš svarbiausių Judasinas.

Kaltinami: G. Rabinavičius S. Rajekas ir A. Umbras, pirmasis buvo degtinės išdirbinųjų fabriko "Sietyno" Alytuje atsakingas vedėjas antri du savininkai, jie nuo 1925 metų kovo 17 dienos iki 1926 metų gruodžio 22 dienos slaptai vežė iš Leipalingio spirito ir degtinės po 40 kibirų ir jį slapta be leidimo pilstydavę į bonkas, kurias apibandrodavę akc. bandrolėmis arba nukirptais galais, kad talpos nesimatytų.

Lietuvos Laivas "Palanga" Bemaž Ko Nepražuvo.

Laikė didžiausių speigų ir audrų Lietuvos prekybos laivas "Palanga" plaukė Danijos vandenimis ir naktyj į vasario 9 dieną pateko į ledų audrą, kuri visai aprožė laivą ledais ir suspaudė, ir tik vasario 13 dieną pavyko išsivaduoti.

Vladas Putvinskas Mire

Liet. Šaulių Sąjungos Kurėjas Vladas Putvinskas.

Vladas Putvinskas gimė 1873 m. Rygoje iš tėvų bajorų graf. Plioteraitės Putvinskių, grįžtant jo tėvai iš ištremimo, pakely. Jaunatvę leido savo dvaruose šilo — Pavėžupyj, Graučiuose ir k. Mokslus ėjo Mintaus realinėj mokykloj, Šiaulių gimnazijoje ir Halės universitete. Lenkiško patriotizmo atmosferoj jis susiprato esąs lietuvis ir pradėjo dirbti "Varpe" V. Kudirkos laikais ir kovoti dėl lietuviybės. Del to sulenkėję dvarininkai jo išsižadėjo ir vengė.

Letuviškai anuomet pramoko dvi dienas ieškojęs ir viešą Šiauliuose inteligentą. Glaudžius santykius palaikė su Povilu Višinskiu.

Savo dvaruose steigė slaptas mokyklas, kontrabanda gabeno letuvišką literatūrą, ją remdamas ir platindamas. Ypač žemiausių judėjime jis suvaidino didelį vaidmenį.

1905 m. bėgantiems į užsienį lietuviams revoliucijoje iriam jo namai šilo — Pavėžupyj buvo priedanga. Del lietuviybės tais pačiais 1905 m. buvo patekęs į kalėjimą ir vėliau ištremtas į Krymą.

1914 m. rusų valdžia ištremė jį Nižnij Novgorod guber-

nijon ir ten policijos priežiuroje išlaikė visą karo metą. 1919 metais jį matom Kaune organizuojant Lietuvos šaulius.

Vladas Putvinskas yra Lietuvos Šaulių Sąjungos kurėjas ir ideologas, iš pat pradžios buvęs jos viršininku ir pirmininku ir nuo pėnai vėl pirmininkavo.

Su šiuo gyvuoju pasauliu atsiveikimo netikėtai, mirdamas širdies liga š. m. kovo 5 dieną 5:30 val. po pietų. Prieš pat mirtį kalbėjo su savo sunum Stasiu apie Lietuvos reikalus ir sakė, kad Lietuvoje nėra tikros tautinės idėjos, kurią jis matęs, ji turi gimti, nes atvirksčiai, be jos, Lietuva žus.

O aplankusiam jį dr. Parčevskiu pasakė: "Daktare! Ne fiziškai aš sergu bet sergu del to, kad negaliu dirbti tautos idėjos darbo."

Vladas Putvinskas buvo nusistatęs šviesti sodiečių k juose tematę Lietuvos egzistavimo paramą.

Ryšij su šaulių sąjungos pirmininku V. Putvinsku mirtimi, pagerbiant šefą iki Velykų šauliams paskelbta gedulu: gedulo šydu perrišamos vėliavos, apgaubiami šaulių ženklai, o šauliai nešioja uniformas, nešioja gedulio kaspiną ant kairiosios rankos.

Apie V. Putvinsko mirtį ir gedulą šauliams ekstra buvo pranešta per radio. Ginkluoti šauliai prie V. Putvinsko kars-to eina garbės sargyba.

Lenkijos Ukrainiečiai Veikia.

Lvove įvyko didelis dabartinėj Lenkijoje gyvenančių ukrainiečių socialistų radikalų suvažiavimas, kuriame Lenkijos seimo atstovas Bačinas darė pranešimą apie ukrainiečių frakcijos veikimą. Ukrainiečiai yra opozicijojeje Lenkijos vyriausybei.

Vilniui Vaduoti Sąjungos Laiskas p. Vileišienės Reikale.

"Vilniui Vaduoti Sąjungos vardu prašau brolius Amerikiečius neatsisakyti paremti garsios mūsų Vilniaus veikėjos daktarienės Emilijos Vileišienės darbą Jusų tarpe Vilniaus Lietuvių labdarybės ir kultūros įstaigų naudai. Pats ilgą laiką dirbęs kartu su gerbiama daktariene Vilniaus Lietuvių įstaigose plaka jos Lietuviška širdis ir kaip visados ji yra p asiruošus pakelt didžiausias auksas savo tautos ir savo tėvynės labui. Neabejodamas jog mūsų broliai Amerikijoje gražiai parems jos darbą, ypačiai prašau kreipti dėmesio į jos nebejauną amžių ir kiek galima palengvinti jos veikimą, kad ji sveika ir nepavargus grįžtų į Vilnij.

"Prof. Mykolas Biržiška, "Vilniui Vaduoti Sąjungos Pirmininkas."

Is Speigų ir Bado Krašto.

Sušalo ant akmenų su kudukiu.

Pereitą savaitę ties Pažerunais šalia kelio Tauragė — Sartininkai, žmonės rado sėdintį ant akmenų ir laikantį kažkokį punda, moterį. Žmonės susidomėjo, kad tokiam šaltyj ji sėdi. Kalbino iš toli, bet moteriškė nieko neatsakė; supratę, kad moteris negyva. Ji sušalus. Glėbyj laikė skara apdengta keliu metų vaikutį, kuris taip pat buvo negyvas — sušalęs.

Išaiškinta, kad ji kilusi iš Skaudvilės m. žydė. Didž. karo metu vokiečių karių suvilota, paskui pamesta ir galiausiai tapusi motina. Zdytas skaitoma labai žeminančiu. Todėl nuo namiškių buvo atskirta. Kiek pasibasėsi su žmones, vargo nepernešdama, sumišo. Kaip silpnaprotė, negalėjo užsidirbti duonos, ėjo per žmones ir nešėsi kudukį.

Ir paskutinė kelionė baigėsi, matyti, duonos iekant. Per pusnyus eidama nuvargo, sušalo, radusi akmenį atsisėdo pasilsėti, užmigo ir užmigo amžinai.

Sušalo elgeta lovoj

Is Namiesčio valsc. (Tauragės apkr.) praneša, kad pereitą savaitę špyčių kaime rastas negyvas savo trobelėj Gedminas, senas žmogus. Jis matinosi elgetaudamas. Manoma, kad grįžęs iš žmonių, neturėdamas kuro atsigulė ir sušalo.

A.L.T. Sandaros Reikalai

STASYS K. GRISIUS, Sandaros 4-to Apskričio, 75 kuopos pirmininkas; Sandara Publishing Company Tarybos narys; Šerno Fondo raštininkas ir šiaip uolus visuomenės darbuotojas.

Vakarų Sandariečių Konferencija.

ALT Sandaros 4-to Apskričio ir Vakarų Sandariečių Konferencija įvyks Balandžio 7 d. 1929 metais Sandaros Klubo svetainėje, 3331 South Halsted Street, Chicago, Ill. Konferencija prasidės Balandžio 6 dieną 8 val. vakare, baigsis Balandžio 7 dieną. Užbaigus Konferenciją visi aplankysime Sandaros naują moderniskai įrengtą spaustuvę ir grįšime į pokylių, kuris bus Balandžio 7 dieną 7:30 vakare. Pokylis bus labai puikus su muzikaliu programmu. 4-tas Apskritis kviečia visus Vakarinių Valstijų Sandaros kuopas dalyvauti konferencijoje, naš turime labai svarbių dalykų aptarti. Kviečiame 3 kuopa iš Racine, Wis., 91 kuopa iš So. Chicago, Ill.; 29 kuopa iš Detroit, Mich.; 17 kuopa iš Grand Rapids, Mich.; 87 kuopa iš Hamtramck, Mich.; 34 kuopa iš Dayton, Ohio; 48 kuopa iš Kenosha, Wis.; 44 kuopa iš Milwaukee, Wis.; taipgi Chicago Sandariečiai laukia gerb. kuopų delegatus atvykstančius labai laukia: p. M. Kasparaiečio iš Racine, Wis.; Rendausko iš So. Chicago, Ill.; p. F. Matusa ir adv. Uviko iš Detroit, Mich.; p. A. Virbieko iš Grand Rapids, Mich.; p. A. Deltuvo iš Hamtramck, Mich.; p. A. Gričio iš Dayton, Ohio; p. J. Kaspučio iš Kenosha, Wis.; p. A. Peleckio, p. Staupicko, p. Beržienės ir kitų iš Milwaukee, Wis.; taip ir visu mūsų garbingų veikėjų, kuriuos turėtume garbės

susipažinti. Todėl gerb. Sandariečiai pasiskubinkite apkalbėti šį klausimą savo kuopose ir pribukite į minėtą Konferenciją, nes yra vienas iš svarbiausių šių dienų klausimas mūsų organizacijoje ir turime pilnas rankas darbo bendrai pasitarti lengvai viską nudirbsime ir linksmi laiką praleisime, nes tokia konferencija Vakarų Sandariečiai turėsime pirmą kart. Privalo būti visi Kovo 6 ir 7 dienų. Lauksime visų.

Stasys K. Grisius, 4-to Apskr. Pirm.

SUSIRINKIMAS

ALT Sandaros 7-tos kuopos susirinkimas bus Ketverge, Kovo 28-tą dieną 1929 m. Gerb. Sandaros nariai, malonekite pributi į šį susirinkimą ir išklausti raportų. Kas nepribus, tai lai vėliaus nesisikundžia, kad nežino kas yra veikiamas. Taigi visi senieji nariai, o taipgi ir nauji atsi-veškite prirašyti. Bukite visi susirinkime butinai.

Valdyba.

LAWRENCE, MASS.

ALT Sandaros 12-tos kp. susirinkimas įvyks Nedėlioje, Balandžio 14 dieną, 2 valandą po pietų, Juliaus A. Celciaus namuose 5-tos Short gatvės, Gerbiamieji narės ir nariai malonekite skaitlingai atsilankyti ant šio susirinkimo, nes randasi daugel svarbių reikalų aptarti.

ALTS. 12-tos kp Valdyba.

Nauja Sukilėlių Byla Lietuvoje.

Kaune prasidėjo karo teisme byla buriui alytiškių, kaltinamų dėl rengto perversmo 1927 m. rugsėjo 9 dieną. Alytaus "pučistų" byla pradėta nagrinėti nuo 9 val. ir be pietų pertraukos tęsiasi iki 17 val. Kedsy viską žinojė, bet neprisipažįsta kaltu, nes tai daręs noredamas grąžinti demokratijai teises. Ir kiti kaltais neprisipažino. Kai kurie kaltinamieji nuo kriminalinės policijos užrašų parodymų atsisako. Kedsy jų taip pat neprisipažįsta, nes jie buvę išgauti prievarta. Keli kaltinamieji skundžiasi, kad tardant jie buvę krim. pol. valdininkų — Statkaus ir dar vieno mušami, grąšomi. Tarde policijos įtaigoj ir pol. vald. butę (Alytuje). Mu-

je jų?...

Diktatura Žiauresnė už Budelio Žiaurumą.

Pietuslavijos karališkai diktaturai įsakius, pirmą kartą po karo Zagrebe viešai buvo pakarta keturi žmonės. Pakorus tris, budelio nervai neišlaikė ir jis krito nuomarin. Tada ketvirtas nuteistas mirtin pats užnėrė kilpą sau ant kaklo ir pats paleido mechanizmą, kuris ištraukia lentą iš pokojų. Tukstantinė žmonių minia, kuri žiūrėjo korimo, viešai pradėjo reikšti pasipiktinimą diktatūros žiaurumui ir, kaip praneša spauda, įvyko susirėmimų su policija.

Alytaus Valstiečius Pasmerkė.

Kauno karo teismas pabai-gė Alytaus "pučistų" bylą. Gale duotas paskutinis žodis kaltinamiems. Jauni, paprasti kaimo berniokai nenusivokė, kas sakyti, kaip atsistoti. Vienas kitas ašaras šluosto, o Fedrono akys užtinusios nuo verkimo. Jis senas barzdotas ukininkas, palikęs namie šeimą. Visi kaltinimieji, išskiriant vieną, prašo išteisinti, ne prisidėję nežinoję, piktos valios žmonių įškūsti esą. Jokiai partijai daugumas nepriklauso. Keli šauliai.

Kedsy, valstybės gynėjo smerkiamas aukščiausia baus-

me, atsisotja nė kiek nesijaudindamas ir lėtu tonu kaip ir teismo pradėjo trumpais sakiniais pradeda: "Paleidus seimą ir nepildant konstitucijos, aš pritariu Paplauskui ir Plečkaitiui, kad reikia atsistatyti demokratinę tvarką — tame ir prisipažįstu. Bet, kad bučiau organzavęs sukilimą, kvietęs žmones — neprisipažįstu. Prašau bausmę sumažinti". Ir atsisėdo.

Antraš įdomus paskutinis žodis kaltinamojo jauno berniuko Kamarausko. Eėjau, sako vesėlėn, dvi dienas šokau, nuvargau. Jokio supratimo apie sukilimą neturėjau ir su nieku apie tai nekalbėjau. Liudininkas Sadauskas, su kuriuo buvo piktuoju del merginų, girtas tada buvo, dabar ir peliojiai aiškina, kad girdėjo mane kalbant apie plėšimą bankų, o kai jo paklausiau keliose vestuvėse buvo, jis to nepamena. Liudininku aš nestaciau, nors jų turiu. Bijau, kad ir jie neliktų tokiomis aukomis, kaip aš.

Teismas sprendimui daryti išėjo pusę septintos valandos. Ir grįžo tik 10 min. prieš 1 val.

Teismo sprendimas

Kariuomenės teismas pas-kelebe tokią rezoliuciją: nu-bausti Praną Bilinską, Vladą Janulevičių ir Juozą Kedį po 7½ metų sunkiųjų darbų kalėjimo, Andrių Beručką, Antaną Juškevičių, Petrą (Dziko

sunų) Kvareciejų, Antaną Navicką, Romą Navicką, Petrą Stramkauską, po 4 metus s. darbų kalėjimo; Petrą (sun. Andriaus) Kvaraciejų 2 met. 8 mėn. s. d. kal. Zigmą Juškevičius ir Leoną Zalecką po 2 metus grąšos kalėjimo Liudą Fedroną 1 met., Aleksą Navicką 2 met.

Joną Bilinską, Dzidą Janulevičių, Vincą Jazukevičių, Andrių Kamarauską, Domą Lapiniauską, Vincą Saliutą ir Kostą Treigį išteisinti.

Iš Krikščioniško Jaunimo Veikimo.

1928 metais Gruodžio 29 — 31 d. d. Kaune atsibuvo Pavasarininkų Konferencija. Su visais kunigais dalyvių buvo 1000 asmenų. Mėgino išo to pakalbėti ir prieš dabartinę valdžią, bet policijai neleidžiant jaunimas užgiedodavo himną. Konferencijos dalyviai priėmė bendrą komunią ir pasimeldė bažnyčioje. Svarbesnieji nutarimai buvo tokie: 1. Organizuoti sekmadieniais ar šeštadieniais atskiras jaunimui pamaldas, bent keturis kartus per metus. 2. Jaunimui skiriamose pamaldose pavasarininkai dalyvauja organizuotai ir iškilmingai priima Komunija. 3. Jaunimas atskiras turi rekolekcijas. 4. Nutarta pasirūpinti pasiūsti atstovus Romon pas Sv.

Tėvą ir nuvežti Jo šventenybei mūsų pagarba, klusnybė, meilė ir kitų dovanų.

Tai štai kaip Lietuvos Jaunimas yra šviečiamas. Ar yra kur nors juokingiau. — P. Kriukelis.

Krikščionių Gudrystė.

Lietuvoje Katalikų Veikimo Centras išleido "Musų Laikraštis", kad jis turėtų toki pat pasisekimą kaip "Musų Rytuos", sumanė laikraštį įvesti veisimo skyrių. "Veis kitės ir dauginkitės" — pasakė Dievas. Nagi mūsų davatkutės paragintos kunigėlių pradėjo

veistis. Veistis veisėsi, bet vaikių nekrauna į aruodą, o metą į pelkę. Diedyte! mes mokame veistis ir be laikraščių pamokinimo, nes to amato mums išmokė gaidys su vištomis. P. Kriukelis.

Jono Makarevičiaus

419 CAMPBELL AVE. WEST HAVEN, CONN. Tel. West 2765

Vasaros metu kuomet lietuviai tankiai lanko pajuriu maudynes 'Savin Rock' kviečiu tautiečius į mane valgyklą skaniai pavalgyt

PIRMUTINĖ DIDŽIAUSIA

Rengia visų Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Ekskursija tiesiai

PER KLAIPĖDĄ BE JOKIO PERSĖDIMO Baltic America Linijos Laivu

Laivu 'LITUANIA'

Gegužės 18 dieną, 1929 metais

Garbės dalyvis bus vice-konsulas gerb. P. DAUŽVARDIS

Palydovai bus prityrę ir gabus bei žinomi lietuvių laivakorčių agentai. Atminkite! Didžiai svarbu yra vietas laive užsisakyti tuoj, išanksto!

Del informacijų ir kitko, kreipkitės į Baltic America Linijos agentus. Jie suteiks jums pilnas ir puikias informacijas, taipgi pagelbės paruošti kelionės dokumentus.

BALTIC AMERICA LINE

315 So. Dearborn Street, CHICAGO, ILL. 8-10 Bridge Street, NEW YORK Union Trust Building, PITTSBURGH, PA. 433 California Street, SAN FRANCISCO, CAL.

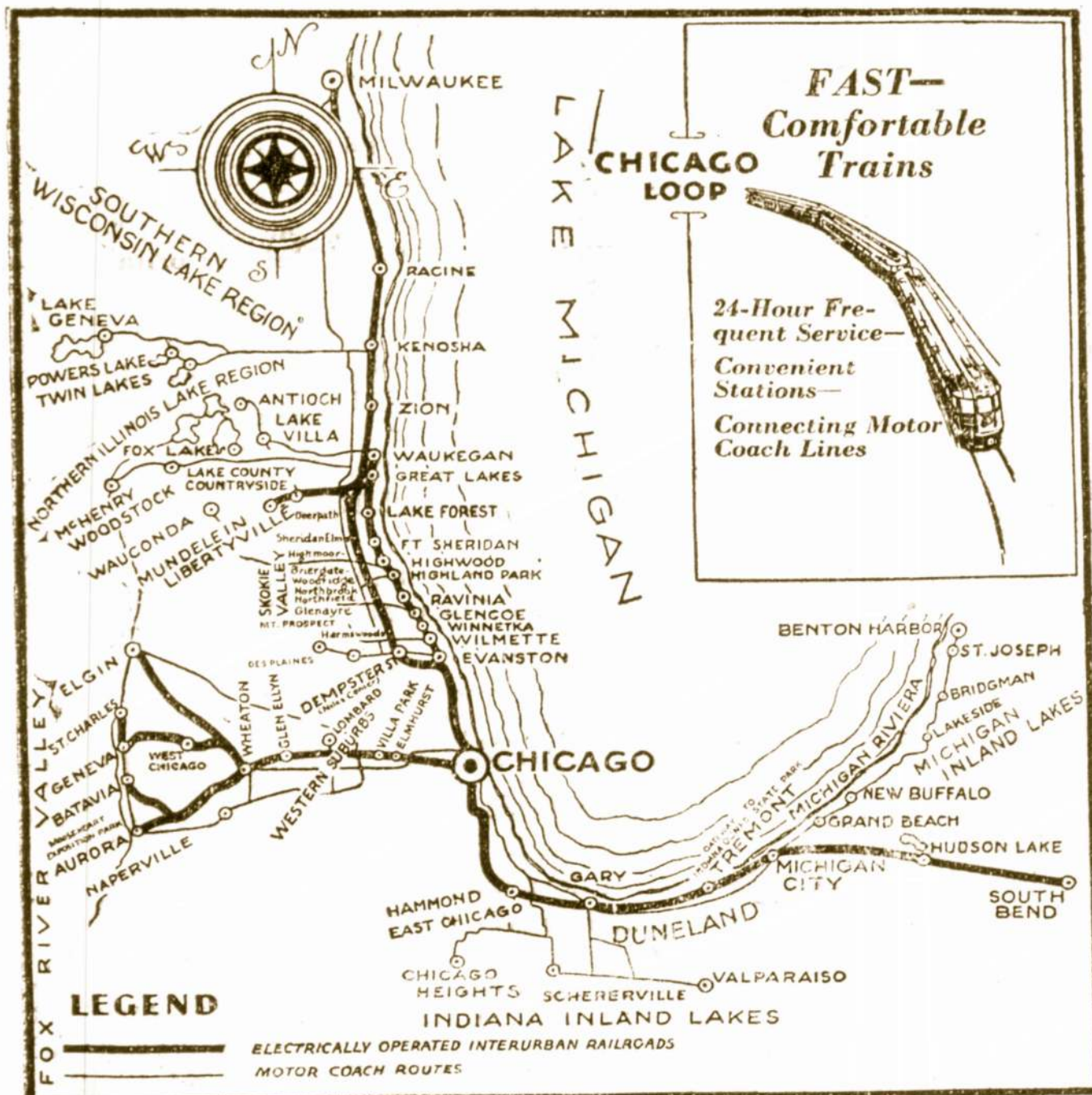
IŠPLAUKIMAI LAIVŲ IŠ NEW YORKO

ESTONIA Kovo 26 POLONIA Balandžio 6 LITUANIA Kovo 30 ESTONIA Balandžio 27

PAUL P. BALTUTIS, 3327 So. Halsted Street, Chicago, Ill. CENTRAL MFG. DISTRICT BANK, 1112 W. 35th St., Chicago, S. L. FABIAN & CO., 809 W. 35th St., Chicago, Ill. LITHUANIAN NEWS PUBL. CO., 1739 S. Halsted St., Chicago, METROPOLITAN STATE BANK, 2201 W. 22nd St., Chicago, V. M. STULPINAS, 3255 S. Halsted Street, Chicago, Ill. UNIVERSAL STATE BANK, 33rd and Halsted St. Chicago, JOHN J. ZOLP, 4559 So. Paulina St., Chicago, Ill. A. A. Appanatis, Westville, Ill. THOS. BARON, 818 Lincoln Street, Waukegan, Ill. PAUL MOLIS, 1730 — 24th Street, Detroit, Mich.

I VISAS VIETAS

CHICAGOS APYLINKĖSE

CHICAGO AURORA AND ELGIN RAILROAD

NORTH SHORE LINE

SOUTH SHORE LINE

Tiesiai į gražias vakarines Chicago apylinkes ir į Fox upės klonį.

- Aurora, Elgin, Batavia, Geneva, St. Charles, Wheaton, Glen Ellyn, Lombard, Villa Park, Elmhurst, Westmore, Warrenville, West Chicago, Wayne

Busų sujungimai su Western Motor Coach Co. (Marigold Lines) į

- Naperville, Downers Grove, Hinsdale, La Grange, Ontarioville, Bloomingdale, Addison

Traukiniai išėina iš Jackson ir Wells St. Terminal ir stoja tiksliai prie sekančių Garfield Park Rapid Transit stotčių, kur galima persėsti iš eleveitorijų: Canal St., Marshall Ave., Laramie Ave., Oak Park Ave., Forest Park, Maywood, ir Bellwood (išskiriant ekstra greitius traukinius, kurie nestoja Maywood ir Bellwood).

Puikus patarnavimas į visus miestus ir miestelius gražiu šiauriniu pakraščiu ir Skokie klony.

- Milwaukee, Racine, Kenosha, Zion, Waukegan, Great Lakes, Lake Bluff, Lake Forest, Fort Sheridan, Highland Park, Ravinia, Glencoe, Hubbard Woods, Winnetka, Kenilworth, Lake Forest, Libertyville

Reguliški busų sujungimai su North Shore linijos traukiniais iš patogių vietų į —

- Fox Lake, Channel Lake, McHenry, Antioch, Lake Villa, Deerfield, Lake Zurich, Woodstock, Northbrook, Wauconda, Gurnee, Techy

Traukiniai išėina iš Roosevelt Rd. (12-tos gatvės) stoties, stoja didmiestyje prie Adams ir Wabash, Madison ir Wabash ir Randolph ir Wabash stotčių; ir prie Grand Ave., Belmont Ave., Wilson Ave., (kuris taipgi yra žinomas kaip Uptown station), ir prie Howard St. stotčių Žieminių Dalį miesto.

Aptarnauja pramoninę pietų dalį už Chicago, Duneland ir Indiana ir pietinius Michigan ežero rortizinius miestus.

- South Bend, New Carlisle, Hudson Lake, Michigan City, Hammond, Tremont, (The Dunes), Gary, East Chicago

Busų sujungimai su Shore Line Motor Coach Co. Michigan City į:

- Benton Harbor, St. Joseph, Bridgman, Sawyer, Lakeside, Union Pier, New Buffalo, Grand Beach

Traukiniai išėina iš Randolph St. Illinois Central linijos stoties, stoja prie Van Buren St., Roosevelt Rd., 53-cios gatvės (Hyde Park), 63-cios gatvės (Woodlawn), ir Kensington, (išskiriant ekstra — greitius rytmęti) ir vakare traukinius, kurie nestoja prie 53-cios gatvės ir Kensington stotčių.)

Telefonuok į Trafiko Skyrių, Randolph 8200, del visokių paaiškinimų.

Geriausias Patarnavimas Visose Chicago Apylinkėse.

Greitai plieniniai traukiniai, akmenimis grįstas kelias, gabus ir mandagus traukinio patarnavimas, daug patogių stotčių, per 24 val. dienų punktualūs patarnavimai, reguliariniai busų sujungimai visais keliais, valgomieji ir pasižvalgymui vagonai — yra tai tinklas elektrinių geležinkelių išsišakančių į visas Chicago

puses nuo vidurmiesto. Svaru — jokių suodžių, jokių dulkių. Vaziuok, kada nori. Nėra susigrudimo, nėra sutrukdytų. Norint gauti pasižvalgymų vagoną, traukinį arba busą. Manant kur vykti gali gauti (dykai) patarnimą iš Outing and Recreation Bureau, 72 West Adams street, Phone Randolph 8200.

APTIEKA

Noriu Supažindinti Lietuvius Su Žemiau Parodytomis Prekėmis, Jų Vertę Patirsite Vartodami.

Mes Garantuojame Jų Gerumą!

- JATULS TREJANKOS, pakelis, 50 c. (Lietuviškai: Trejos Dovynerios) VALERIJO NO LAŠAI, bonkelė, 35c. EDAK, 50 c. (Vaistas Gydo Galvos Skaudėjimą) Lietuviški Cigarai Lietuvių išdirbystė ir savastis STOUGHTON SMOKERS už baksa 50 cigaru ..... \$1.00 už baksa 5 cigaru ..... 50c Importuotas iš Lietuvos Muilas RADIOZA Muilas dėžutė ..... 50 c. LELIJOS PIENO Muilas ..... \$1.00 Mums reikalingi agentai, atsišaukite — turėsite gerą uždarbį! Reikalaukite Musų Prekių. Persiuntimą Apmokam. Adresuokite:

P. A. JATUL, (JATULIS)

Vaistininkas

813 Washington St. Stoughton, Mass.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE

Kurios Turtas virš \$1,000,000; narių 20,000

NUO SUSIORGANIZAVIMO IKI ŠIAM LAIKUI ISMOKĖTA \$400,000.00 POMIRTINIŲ, PASALPŲ ISMOKĖTA \$500,000.00 S.L.A. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primami nuo 18 iki 59 m. amžiaus. Visinariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taipgi gauna S.L.A. išleistas knygas už puikų kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600, ir 1000. Pašalpos Skyriai — \$6,00, \$9,00 ir 12,00 į mėnesį

Del plateinių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

LITERATūros APŽVALGA

ORIENTALĒS LITERATūros KNYGOS

Rašo M. Stakėnas.

(tęsa)

Indų Knygos arba Raštai.

Indų arba hindų tauta užima antrą vietą tarpe skaitlingiausių pasaulio tautų. Skaitlingumu pirmą vietą užima kinai, o antrą indai. Jie susideda iš kokių 300 milijonų asmenų. Indai kaip skaitlinga tauta yra taip pat labai senyva tauta. Indų literatūros istorija prasideda 3001 m. prieš Kristaus gimimą. Archaiologiški reliquai liudija, buk tai indai yra dabartinių europiečių protėviai arba kitai sakant ARIJAI (kilnus) žmonės. Apie indų kilmą galima sužinoti iš jų senovinės literatūros knygų "VEDAS". Indų senovinės knygos buvo surašytos sanskritų kalboje, kuri sakoma, buvo artimiausia lietuvių kalbai (Apie tai galima išskaityti "New Larned History" sutraukoje "Vedas") Indų rašlavos pirmosios knygos (ji yra vadinama "Vedas"). Tas knygas surašė keli nežinomi autoriai.

Indų keturios knygos "Vedas" yra hindams šventiausias, kaip krikščionims Biblija, žydams "Talmudas" (senas testamentas) ir senovės aigyptiečiams "Mirusiųjų Knyga". Indų "Vedas" knyga anoti hindų buvo pradėta rašyti 3001 m. prieš Kristaus gimimą. Europieji tyrinėtojai randa buk tai ta knyga buvo pradėta rašyti tarpe 2000 — 1500 metų prieš Kristaus gimimą. Abėla knyga susideda iš keturių knygų: 1) Rigveda, turi 1017 trumpų dainų arba eilių, 10580 skirsnelių. Apie indų literatūros reikiškumą galima pasiskaityti lietuvių kalboje "Pasaulinės Literatūros Vadovėlis", pirmoji dalis RYTAI arba ORIENTALAS, atspausa "Varpo" bendrovės, 1922 metais surašyta G. Petkevičaitės. Toje knygoje gana plačiai aprašyta "Vedas" turinys. Viena giesmė yra paduota dviejuose vertimuose. Balio Sruogos ir pagal vokiečių vertimą. Geriau atrodos vertimas iš vokiško, skamba taip:

"Dar nebuvo tada nei buvimas, nei nebuvimas. Nebuvo nei garų rutulio, nei dangaus skliaustų. Ar krutėjo kas? ir kame? keno apveizdoje? Ar buvo tada vanduo ir bedugnė? Nebuvo tada nei mirties, nei nemirtingumo. Diena buvo atskirta nuo nakties. Tik Vienas kvėpavo savime. Be svetimoms pagalbos. Niekas nebuvo už Jį vyresnis. Tamsybė skendo tamsybėje pat pradžioje. Niekas bangavo vienas per kitą. Ir remiasi tuščioje tyru erčioje. Tik Vienas įgijo gyvybę iš šilumos. Iš vienos šitos giesmės matome, kad indai buvo gana stiprus kosmijos filosofijos savokojė. Taigi indai dar prieš Biblijos pareiškimus, pirmiau tukstantio metų anksčiau, gana gerai Biblijos Ge-

nesiškas knygos pareiškimas žinojo iš "Vedas". Apie pasaulio sutvėrimą indai geriaus paduoda "Vedoje" negu žydai Genesis knygoje (Biblijoje)

Antrą "Vedos" knyga "Sama — Veda" taip pat eilių ir deklamacijų knyga. Trečia knyga "Tajur — Veda" tai pamokslų prieklodų ir prozos rašinių knyga. Keturta knyga "Atharva — Veda" himnų, maldų ir pareiškimų knyga. Indų senovinė literatūra yra panteistiška, religiniai filosofinė, viską gamtina ir dvasina. Indų religinės — filosofinės sąvokos dievybė buvo Trejybė: 1) BRAHMA centralinė ne materialė substancija arba CENTRALINĖ DVASIA. 2) VISHNU ir 3) SIVA representuoja gamtos konstituciją. Indai gerai mokėjo panteistišką sąvoką iliustruoti. Salsmai to jie gerai mokėjo įstatyti rašyti. Indų įstaty tai vadinami "Code of Manu" arba Indijos Manava — Dharma — Sostra buvo surašyti 880 m. prieš Kristaus gimimą. Įstaty susideda iš 12 strapsnių. Kiekvienas strapsnis turi po 1, 2, 3, 4. šimtus punktų ar skirsnų. Pirmas strapsnis "Dievo Apreikimai" turi 248 skirsnius, trečias strapsnis apie "Vedybas" turi 283 skirsnius, ketvirtas strapsnis "Ekonomija" apima 239 skirsnius, penktas strapsnis "Mirties ir Išganymo", turi 168 skirsnius. Šeštas strapsnis "Maldingumas" apima 95 skirsnius. Septintas strapsnis apie "Valdžios, Visuomenės, Įstatymų ir Karininkų Priedermės" turi 205 skirsnius. 8-tas strapsnis "Privatiškos nuosavybės ir Kriminallibės Įstaty", turi 416 skirsnų. Devintas strapsnis "Klasės ir Pavojaus laikas", turi 129 skirsnelius. 11-tas strapsnis "Tikybės, Atgailos Atleidimo Nuo dėmių", turi 266 skirsnelius. 12-tas arba paskutinis strapsnis "Persikėlimo į Palaiminimą Gyvenimą", turi 125 skirsnelius.

Dabar matome, kad indai tokioje senoje gadynėje paliko tokį didelį krovinį įstaty rašlavos. Indai apart įstatymų ir tikybės raštų turi tautinį stylių. Tautinė sąvoka arba karžiškumo epas telpo "Mahahrata" (spėjama tas veikalas buvo praašytas 2000 m. prieš Kristaus gimimą). Jį surašė keli autoriai. Veikalas arba knyga yra lyg apysaka iš karės laiko apie tautiškumą karžiškumą ir gudrumą. Veikalas susideda iš 700 — 800 tukstančių žodžių. Tai yra ilgesnis už senovės Graikų Homero "Iliada", ir "Odiseja". Veikale figuruoja karžygis Karna, karaliaus dukteris Savitri, jaunikaitis, Latiavana, pranašas Narada, liaudis tikintieji, indų dievas Vishnu. Veikalo užbaigoje aiškiai matoma indų filosofijos reikiškiai: "Niekados žmogus negimsta, nedilsta". "Matomoji pradžia ir pabaiga tai tik pasimainymas". Nemari dvasia yra gyvybės pradmuo (jėga). "Jinai negali pranykti". Delto, kad niekas negali panaikinti amžinos butybės". Budos išlikę raštai telpa dvieiose knygoose. "Damopadoje" "Jatokoje". Indai pirmiausias knygas surašė ant

palmų lapų.

Indų tikėjimas yra dviejų srovių: brahmizmas ir budizmas. Seniausiu tikėjimu yra brahmizmas, kuris pamatuoja si "Vedas" pareiškimais. Brahmizmas kitaip sakant yra vedantizmas, spiritizmas arba misticitizmas. Pas indus Brahma tą patį reiškia ką pas krikščionis Dievas. Pagal indų mitologijos Brahma yra visų dvasių viršausia DVASINĖ SUBSTANCIJA. Brahmizmas budamas seniausiu tikėjimu induose per ilgus metus didžiai sustiprino senųjų kunigų luomą iki to, kad pavirto aristokratizmu arba didžiumu ar ponų interesų ganytojum.

Toks apsiareiškimas brahmizme išaukė reformaciją arba taip sakant budizmą. Krikščioniškame sviete išaukė protestonizmą arba reformaciją arba reformaciją, taip lygiai indiškame sviete arba brahmizme kilo budizmas. Indijos brahmizme pravedė reformaciją arba budizmą. Gautama Buddha, kuris gyvenė 6-tame šimtmetyje prieš Kristaus gimimą. Šiandien bu dymas yra skaitlingiausią religija Azijoje arba ir visame pasaulyje. Mat budizmas turi 350 milijonų išpažintųjų. Tai antra tikyba iš seniausių religijų. Indų brahmizmas visų seniausią religija pasaulyje turi apie 210 milijonų išpažintųjų. Kinų konfucijizmas apie 200 milijonų išpažintųjų. Visų krikščionių yra 650 milijonų išpažintųjų, ne krikščionių 950 milijonų išpažintųjų. Ne krikščionių daugiau 300 milijonų išpažintųjų. Romos papistų — katalikų 250 milijonų, o ne papistų krikščionių 300 milijonų (protestonų 160 milijonų, graikų katalikų 120 milijonų ir laisvų krikščionių 20 milijonų). Reiškia ne papistų daugiau ant 50 milijonų išpažintųjų. Tarpe visų tikėjamų indų budizmas anot socialologų yra racianalistiškausias (protinės kilniausias) arba monotheiškiausias tikėjimas. Jisai taip pat dalinai pamatuoja si "Vedas" pareiškimas kaip ir brahmizmas. Viena tik budizmas daugiau demokratiškesnis. Užtai, kad daugiau prisilaiko racianalistškumo.

Indai apart įstatymų ir tikybės raštų turi tautinį stylių. Tautinė sąvoka arba karžiškumo epas telpo "Mahahrata" (spėjama tas veikalas buvo praašytas 2000 m. prieš Kristaus gimimą). Jį surašė keli autoriai. Veikalas arba knyga yra lyg apysaka iš karės laiko apie tautiškumą karžiškumą ir gudrumą. Veikalas susideda iš 700 — 800 tukstančių žodžių. Tai yra ilgesnis už senovės Graikų Homero "Iliada", ir "Odiseja". Veikale figuruoja karžygis Karna, karaliaus dukteris Savitri, jaunikaitis, Latiavana, pranašas Narada, liaudis tikintieji, indų dievas Vishnu. Veikalo užbaigoje aiškiai matoma indų filosofijos reikiškiai: "Niekados žmogus negimsta, nedilsta". "Matomoji pradžia ir pabaiga tai tik pasimainymas". Nemari dvasia yra gyvybės pradmuo (jėga). "Jinai negali pranykti". Delto, kad niekas negali panaikinti amžinos butybės". Budos išlikę raštai telpa dvieiose knygoose. "Damopadoje" "Jatokoje". Indai pirmiausias knygas surašė ant

Babravičiaus Koncertas Women's Republican Clube.

Kovo 11 dieną, 1929 metais mūsų Juozas baigė savo sezoną rytuose su didžiausiu pasisekimu, nors Jo atsilankymas kaip buvo sprendžiamas iš pradžių ir ne kaip pavyko iš materiališko atžvilgio, bet tai ne Jo kaltė nei rengėjo. Po to kiti surengė mūsų dainiui koncertėlį So. Boston Lietuvių Sveitinėje, iš ko artistas gavo, rodos, apie \$100.00, už savo programą, o po koncerto, rengėjai kodidžiausiai save išgyrė ir net paaiškino visuomenei, kad mūsų artistam koncertų svetintaučių svetainėse kaip — tai Symphony Hall arba Jordan Hall, kur abėlnai visuomene galėtų susirinkti ir mūsų muzikalių spėkų išgiršti nereikia kažin kodel? Ar gal buti, kad Jie gėdinasi savo kulturos parodyti svetintaučiams? — o gal bijosi, kad Amerikiškai pasisavins prie savo skystos dailės reprezentantų ir kad mes neteksim žavėjančio sidabruto balso dainininko?

Nepaisant egoizmo, per sielas dailės ir kulturos siekiančių tapo šis koncertas surengtas, kur įžanga buvo vienoda, po \$5.00 ypatai, ir žmonių buvo pilnutėle svetainė, ir štai to koncerto išpuodžiai: Pačiam koncerto mieste prieš pat Boston Common — daržų eilė su žymiausia Naujos Anglijos mil-

ionieri residentųjų randasi Women's Republican Club'as keturių aukštų nuosavybė, kuriame ant antrų lūbų buvo lyg prikimšta senos inteligentiškos publikos — kuri susidėjo daugiausia iš moterų, kurių perla brilliantai ir mandagiškumas darė neapsakomą įspudį, kai miečio minty — sunku buvo įsivaizdinti, kad tai koncertinė publika, nes išdidus pasipuošimas ir formalizmas išrodė daugiau kaip prisirėngimas Karalaičio apkarunavojimui!

Besidžiaugiant ir visuomenei bešnekučiuojant, pasipylė gausus delnų plojimas, taip grausmingai, kad rodos net ma no siela sustingo; širdis susmuko tiek, kad net sąoras akis apliejo. Pakėlęs galvą matau kaip mūsų Dainos Karalaitis mandagai klionojasi Bostono aristokratijai už taip garbingą priėmimą. Po minutės laiko visi nusiramino, nutilo taip tyliai, kad nei kvėpavimo rodos nesigirdi. Tik tuo momentu mūsų Babravičiaus resonanšiskas balsas pasiliejo senorišką balsą pasiliejo senorišką festinytinę svetainę.

Jo interpretaciją Angliškų, Itališkų ir Rusiškų muzikos gabalielių stebino visą apdenciją, bet rodos nesužavėb, pakol Jie nepasiekė Lietuvių dainas — Ah, koks grausmingas delnų plojimas po kiekvienos dainelės. Visur tylą, Grudžio. A. guonėlės, Grudžio. Kur Ba.

STRAND LUNCH
Perėjo į naujas rancias ir dabar naujas savininkas teikia šviežiausius ir geriausius valgius, kur kiekvienas bus patenkintas. Užeik ir persitikrink.
STRAND RESTAURANT
304 BROADWAY
SOUTH BOSTON MASS.
Albert Helgerman, Sav.

Valandos:
9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8.
Seredomis tik nuo 9 iki 12.
Subatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališkai susitarimai daromi.
Dr. M. Vincent Casper
(KASPARAVIČIUS)
DENTISTAS
Persikelia naujon vieton, kur pildis savo profesijos pareigas užsiimdamas abėla dentisterija, inimant ir X-Ray
511 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. SOUTH Boston 0823
(Sale Dr. Jakmauh ofiso)

"TARPININKAS"
Vaizbos, Kulturos ir Dailės Mėnesinis žurnalas, su spalvotais paveikslais 40 puslapių, didelio formato.
Prenumerata metams \$1.00;
Vienas numeris 10 centų.
Užsėnyj \$1.50, vienam num. 15c.
"Tarpininkas" duoda \$200.00 arba laivakortę į Lietuvą ir atgal dovanų.
"Tarpininkas" pagelbės jums apmokėti bilas. Įsigykite "Tarpininką" tuojau, tai sužinosite, kaip tą galima padaryti.
Kreipkitės šiuo adresu:
"TARPININKAS"
332 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Leidėjas A. J. Kupstis.

CLASS
Havana Filled
A
6 SIZES
10¢ to
3 for 50¢
WARD P. ROBERTS Inc.

Skaitykite ir Platinkite SANDARA

Boston, Mass.

Kužė Samanota, šimkaus. Tykia Nemunėlis Teika, Petrauskas. Ir Aš bijau Pasakyti, Vagnagailio. Nedrįsau, Juozai, bet norėjau siekti ir pabučiuoti iš to džiaugsmo ir didybės, kad mes esam viengendiai, kurių Dailę Kultūrinis pasaulis taip daug įvertina.

Nežinau kaip išsireikšti geriau, negu palyginus mūsų Juozo Babravičiaus atvažiavimą ir dainavimą šį sezoną Bostone, kaip kad šis įvykis yra paklojimas bukietao publika kvėpiančių gelių ant kulturos altoriaus. Ir žinok, Juozai, kad tuo kvapu Tėvyniniai ilgai — ilgai džiaugsis ir gėrėsis.

Vienas V.

Skaitykite ir Platinkite SANDARA

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS IR INŽINIERIUS
Būdavo namus pagal užsakymą padaru visokius plemus, išmueru ju žemę, gaunu permitus del garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užveikit pas mane, patarimai uždyk.
395 BROADWAY, SO. BOSTON
Tel So. Boston 2340

Jo interpretaciją Angliškų, Itališkų ir Rusiškų muzikos gabalielių stebino visą apdenciją, bet rodos nesužavėb, pakol Jie nepasiekė Lietuvių dainas — Ah, koks grausmingas delnų plojimas po kiekvienos dainelės. Visur tylą, Grudžio. A. guonėlės, Grudžio. Kur Ba.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikal kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Telefonas S. B. 28-05-R
Lietuvio Optometristas
Išegzaminuojam akis, priskiru akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PASAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Laisniuotas
KARPENTERIS
Turio miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentiau iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekančiu antrašu:
FRANK ZOKAS
16 Glenside Avenue
Jamaica Plain, Mass.
Tel. Jamaica 1891-J

Namų telef. Univ. 1463-J
A. O. Šalna
(SHALNA)
Lietuvio Advokatas
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. S. B. 3520

"MARGUTIS"
MUZIKOS IR JUOKU MENESINIS ŽURNALAS
Dainos: Chorams, Solistams
Gaidos del pijano
Teatralama veikalai
Pilnas geriausių juokų
Kaina \$1.00 metams
"MARGUTIS"
3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

A. P. DAVULIS
REAL ESTATE & MORTGAGES
366 Broadway, Room 1
Tel. 2027
So. Boston, Mass.

Tel. University 1768-J
LIETUVIS PENTERIS
JOHN R. GUDLĖVSKI
12 Merrill St. Cambridge, Mass.
Pentinu, papieruoja ir dekoruoja iš lauko ir vidaus.

Tel. So. Boston 0602
Paul J. Jakmauh, M.D.
(Jakiimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas South Boston 1058
BAY VIEW MOTOR SERVICE
Peter Trečiokas ir Juozas Kapociūnas Savininkai.
Studebaker — Erskine
Sales Room, 549 East Broadway
Service Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777 Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gal. zolimą. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikiama geriausių patarnavimų už prieliamąsią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užgandinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsiėti su \$80 ir augščiau už didelius, O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir užemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydules nuo visokių ligų, kaip tainuo galvos skaudėjimo, nuo užsėgnusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimai, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų... Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarnavimų suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Apsirūpinkite, jeigu pirksite pas mus, sucdysite pinigus ir sveikata. Ateikite ir, tada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pasaukiami geriausias daktaras per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

A. J. Kupstis
332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1662-378
OFISO VALANDOS NUO 9 RYTO IKI 9 VAKARO
REAL ESTATE, INSURANCE IR MORTGIČIŲ AGENTURA
DAR VIENA NEGIRDĖTA PROGA!
SOUTH BOSTONE
2 šeimynų namas ir krautuvis. Kampinė vieta. Rendoris \$820 j metus. Kaina \$6,500, inesti reikia nemažiau kaip \$1,000. Likusius išmokės to namo randos. Žmogus gali daryti gero pragyvenimą. Patyrimas
nebutinai reikalingas; gera vieta gyvenimui daryti, nereiks eiti pas kitą ieškoti darbo. Naujai įstaitytas iš lauko ir iš vidaus. Kreipkitės tuojau
SO BOSTONE parduodama Grosernė ir Bucernė. Senai išdirbtas butinis, jeigu nuo \$700.00 iki \$800.00 j savaitę. Kreipkitės tuojau. Kaina \$3,900.
Parupinam mortgičius namams ir ukiams. Kas turi pinigų del mortgičių, kreipkitės pas mus. Inšuriname viską, reikalaujant duodam ir ant išmokesčio — tik Mass. valstijoje.
Mes visuomet turime gerų pirkinį, namų ir krautuvių, — meldžiam kreiptis pas mus ir persitikrinti.
Parduodam anglis ir malkas, pristatome į namus ne toliau kaip 12 mylių nuo Bostono.
PARDUODAME LAIVAKORTES IR SIUNČIAME PINIGUS Į VISAS ŠALIS.

SANDARA

AMERICOS LIETUVIU TAUTINES SANDAROS LAIKRASTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:
3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Bielska

SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago,
Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406
Užsiskaito kaina:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Redakcijos Straisniai

Rytų ir Vakarų Sandariečių Konferencijos

Pereitoje "Sandaros" laidoje jau buvo kalbėta apie buvusią vakarų, tai yra, 4 Sandaros apskr. konferenciją ir tuom pačiu laiku buvo kalbama ir apie businčią balandžio 7-tą dieną. Tą pačią dieną, mes matome, kad rytų sandariečiai, t. y. 1-mas Sandaros apskritis irgi uoliai rengiasi taip pat prie suvažiavimo.

Rytiečiai visuomet turėdavo po 2 suvažiavimus kas metai; pavasariniame arba pusmetiniame suvažiavime nustatydavo vasarinį darbuotės programą, o rudeniniame nustatydavo žieminį. Tai rytiečių yra ra jau tradicija. Bet vakaruose, tai pirmu kartą pasitaiko toks įvykis. Žinoma, tai ne be priežasties. Jie suvažiavimams ne j balių; ne gerus laikus turėti, bet darba dirbti. Šiuose suvažiavimuose bus gvildinami šie veikimo punktai:

1. nustatymas vasarinio sezono darbuotės programos, kad atnėšų naudą netik kuopoms, bei apskričiai, bet suteiktų paramą ir pačiam Centrai;
2. Sandaros Centro bei spautuvės reikalai;
3. aptarti spaudos laisvės 25 metų sukaktuvių minėjimo reikalus;
4. aptarti prisirengimą prie Sandaros 15-tojo Seimo;
5. prisirengimas prie Sandaros 15 metų jubilėjaus ir
6. prisirengimas prie Sandaros žieminio Kontesto.

Šie visi virš pažymėti punktai yra bogalo svarbūs ir kad jie galėtų būti tinkamai įgyvendinti, — reikia planuoti veikti. Bet apie planus prieš šis pakalbėti plačiau aplink raštyje.

SAVAS PAS SAVĄ

Šis klausimas "Sandaroje" jau ne kartą buvo gvildinamas. Šiame klauime pareiškė nuomonės advokatai, daktarai, įvairūs biznierių, ukininkai ir ofisų bei dirbtuvių darbininkai. Vieni kalbėjo už, kiti prieš; — tačiau visi pridedavo prie išvados, kad mes turime eiti savas pas savą. Nes nežiurint ant kiek mes nebutum susisūrė kokioms nors organizacijoms — ukininkams, ant kiek mes nebutumėm internacionalistai; jeigu mes neremime savojo, jeigu mes matysime išnaudojamą tik savuosę, tai mes visuomet busime nustelbti ir išnaudojami per svetimus.

Pavyzdžiui, paimkim, kad ir talentingus mūsų dainininkus bei muzikus: Kiprą Petrauską, J. Babravičių, p. Pocienę ir kitus. Ar jie negalėtų dainuoti Metrapolio ar kurioj nors kitoj Operoj? Žinoma, kad galėtų, bet feik.

kad nori... Jie neturi tuktančių dolerių įsipirkti, o tiesioginiu keliu jie įeiti negali delto, kad tos operos yra žydų bei italų rankose. O pas tas tautas obalsis, savas pas savą, seniai jau prigijęs. Ir tai neuzginčijamas faktas; — daug žydų lietuvių tarpe daro gerą biznį, bet kur rasi lietuvių žydų tarpe, kurs darytų gerą biznį? Ir panašų faktą galima sprasti ne desėtkais, bet simtais ir tukstančiais.

Arba, paimkime, kad unijas, kurios tiek daug brolybės skelbia; ar daug rasit kur lietuvių butų prieky. Norš lietuvis, butų ir daug tinkamesnis j kokią nors vietą už nusususį žydėlį ar italą, bet jis niekad nebus prileistas, delto, kad pas anuos yra labiau prigijęs obalsis "savas pas savą". Tai atsižvelgiant į visą tai, ypač tokiai tautai, kaip kad lietuvių ir yra butinas reikailas nesiskaldyt, bet vienyti ir remti savuosius. Jeigu mes remim savus biznierių bei profesionalus, tai tuomet mes turėsime teisę pareikalauti iš biznierių bei profesionalų atlikti tuos darbus, kurių negali atlikti pilkioj mnia.

"Sandara", kaip valstybiniai demokratinio nusistatymo laikraštis ir deda kuodaugiau: siai pastangų tol kol šis obalsis visiškai nebus įgyvendintas. Taigi Sandariečių ir yra pareiga remti savuosius, bet tuom pačiu laiku reikia žiūrėti, kad ir biznierių bei profesionalai stengtųsi atsilyginti, prisidedami prie visuomeniškų darbų.

Kas Tie Varpininkai?

Viename iš pirmųjų š. m. "Sandaros" n-rių tilpo Varpininkų Susiėlpimo Fondo Valdybos laiškas j lietuvių amerikiečius.

Is paties laiško, manau, kad daugeliui nebuvo aišku, kas yra tie varpininkai? Čia ir noriu gerbiamus "Sandaros" skaitytojus supažindinti su jais, tariant apie varpininkus vieną antrą žodį.

1883 metuose Lietuvoje pasirodė pirmas lietuviškas laikraštis "Aušra". Šį laikraštį leido ir redagavo Dr. Jonas Basanavičius, Dr. Jonas Šliupkas, p. Jankus ir kiti. Bet šis laikraštis ilgai neištverė ir 1886 metais "Aušra" užgeso. 1889 metais Varšuvos ir Maskvos lietuvių studentai išleisdžia antrąjį lietuvišką laikraštį "Varpas".

Plakdavo rusų valdžios ir valdininkų šunybes ir duodavo garo Lietuvos kunigams, kurių dauguma buvo lenkų arba rusų pakalikai.

Apie šį laikraštį spietėsi geriausi Lietuvos sunus ir dabar Lietuvoje ir Amerikos lietuvių tarpe gerai žinomi asmenis, kaip pav. buvusis Lietuvos Respublikos Prezidentas Dr. Kazys Grinius, buv. kelių seimų pirmininkas Dr. Jonas Staugaitis, prof. Petras Leonas, Dr. Bagdonas, Jonas Vileišis, velionis Višinskis, Šernas ir daug kitų.

Šie senieji varpininkai yra dabartinį varpininkų priešakyje.

Dabar didžiausias jaunųjų varpininkų judėjimas yra Lietuvos universitete studentų, o kartu kitų mokyklų mokiniai.

Sodžiauose jaunimas yra varpininkų artimiausi broliai. Šių dienų varpininkų obalsis ir tikslai yra tautybė; demokratybė ir dvasios savistovumas (laisva mintis).

Šiais obalsiais ėjo ir senieji varpininkai. Tautybei t. y. lietuvių karan kovojo su lenkomanais ir rusofilais, demokratybėi kardu su dvarininkais, monarchistais ir kitais, laisvos minties kardu su au-

gančių klerikalizmu. Šiandieną varpininkams be paminėtų priešų yra komunistai ir fašistai. Kaip vienį, taip ir kitį priešų dienų santvarkos labai plečiasi, mat jie giminingi.

Šiandien Lietuvoje pažangiajai visuomenei ir jaunuomeni yra per daug sunkus kovos budas. Mat yra protežuojamos fašistinės organizacijos "Geležinis Vilkas", kurio darbas pasireiškia chuliganizme. Mat jie viešai neveikia, ir nepasirodo, o tik naktimis.

Taigi varpininkams be idėjinų priešų tenka kovoti ir su chuliganais, kurie dabartinės Lietuvos valdžios yra lyg nematomi.

Kultūros kovoje, daugiausia tenka susidurti su Lietuvos klerikalizmu.

Tačiau turint savo pusę tokius garbingus kovotojus, kaip Dr. Joną Šliupą, varpininkams sekasi ir čia.

Tad gerbiameji skaitytojai, manau, kad iš šių kelių žodžių jums bus varpininkai nebe naujiena, o jų balsą dėl pagalbos neturtingai varpininkų studentijai einančiai mokslus ir nesančiai sunkia visuomeninę naštą, paremsit.

— Jotas.

APŽVALGA

AR JAU ĮKYRĖJO?

"Drauge" 19-tos laidoje randame išpleškta vedamąjį, kuriame yra smerkiama p. Voldemaras. Čia jau musy krikščionys atidengia tai, ką jie pirmiaus dar nediršo padaryti. Štai ką jie šiandien kalba:

"Visa tauta šiandien nežino, kur jos vadai ją ves, kaip šieis iš dabartinio užburto rato".

Taip. Bet tauta žino kur link vėstų tie, kurie taip kalba. Antra, jeigu taip yra, tai užtai kalti ne tie, kurie šiaandien yra valdžios priešakyje, bet tie, kurie juos patatė. O jais yra krikš. — demokratai!

Jie suplanavo gruodžio 17 d. perversmą ir pagaliau sudiko, likti tuos darbus, kurių negali atlikti pilkioj mnia. Roman atvyko ir Sventojo Tėvo priimtas arkivyskupas Biondi — Fumasoni, apaštalinis delegatas J. Valstybems. Be to, čia atvyko Gabueco kardinolas Rouleau; kun. Dr. Burke, Nacionalės Katalikų Gerovės Konferencijos generalis sekretorius; kun. Dr. Guilday, Bažnyčios istorijos profesorius Amerikos Katalikų Universitete.

Klerikalizmo ir fašizmo jungtuvės Romoje reikia tik sveikinti. Vienu kart nukrito dvi kaukės, kurios dengė tikrus klerikalizmo ir fašizmo veidus.

Abudu kontragentai visam pasauliui, kaip ant delno parodė, kad jie yra vienos ir tos pačios motinos sunus. XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje, įsigalint Europoje liberalniems ir demokratinėms idėjoms, pagavusiomis plačiausias mases, klerikalizmas priverstas buvo taikintis prie naujai susidariusių aplinkybių. Kuomet Vatikanas pamatė, kad jo kova prieš respublikos demokratybę ir socializmo idėjas jokių vaisių neduoda, o tik atstumiama nuo jo tikinčiuosius darbo žmones, jis staiga pakeitė frontą.

Popiežius iš Savo Valskytybės Varo Lauk Gyventojus.

Visi Sventajam Sostui nepri-gulį asmenys Vatikano ribas turi apleisti.

"Draugas" idėjo tokią žinia:

ROMA, kovo 9 d. — Kardinolas Gasparri, valstybinis Popiežiaus sekretorius, pasakė pranešimą, kuriuomi pa-

Kai kur jiems pavyko tas darbas atlikti, Lietuvoje mes turėjome charakteringą tri-veidį klerikalizmą: "krikščionių demokratų", "ukininkų sąjungos" ir "darbo federacijos" pavidale. Visos šios trys grupės siekė vieno ir to paties tikslo, tik kiek viena grupė turėjo atskirą kaukę ir atskirą meškere.

Regis nereikėtų ir bekalbėti, kad Romos ir demokratybės simbiozas iš esmės jau yra priešgamtiskas dalykas. Visa klerikalizmo ideologija ir jos struktūra yra pagrįstos neapribota vado ir vadų diktatura. Minties laisvės ir savarankumas, kiekvieno kolektyvio nario kurybinė iniciatyva — visa tai kuo kaip pasižymi demokratija klerikalizmui yra svetima ir nepriimtina.

"Perinde ac cadaver!" "Buk klusnus, kaip lavonas!" — štai kokiui principu apgrįstas yra klerikalizmo sistema. Tai yra tikra diktatūros ideologija." Todėl nenustabu, kad šiandien fašizmas ir klerikalizmas turi vieną ir tą patį pagrindinį principą.

Tiesą, pradėjo tarp fašistų ir klerikalų buvo šiokių tokių nesupratimų. Gudrus ir atsargus Romos politikai nesukbėjo pulti j fašizmo globą ir numesti j šalį demokratybės kaukę. Toks staigus klerikalizmo žingsnis galėjo smarkiai pakirsti jo renome, nes demokratijos įtaka dar buvo stipri Italijoje ir su ja priverstas buvo skaitytis ir pats Musolini. I škitos pusės seni fašistai budami "socialistinės ir demokratinės kilmės" pagal inerciją pešėsi su klerikalais ir kartais apdaužydavo jų įstai-gas.

Tačaus laikui bėgant fašizmas stiprėjo Italijoje. Italų fašistų kadrai taip pat pakitėjo. Jų jules atėjo daug naujų žmonių be demokratinės praeities ir todėl palankesnių laikai ir bendram darbiui su klerikalizmu.

Tuomet Vatikanas nutarė pereiti "Rubikoną", juo labiau, kad Musolini ištiesė jam savo ranką. Romos fašizmo sąjunga turės didelių pasekų. Budamos "klusnios" kaip lavonai" visų šalių krikščioniškos partijos jungsis su fašistinėmis grupėmis ir rems diktatūros tvarką. "Krikščionių demokratybės" ??? žas išnyks.

O kurie, kaip žinia rodo, su tuo popiežiaus pareiškimu nesutinka, tiems lauk iš namų!

Spaudos Atgavimo 25 Metų Sukaktuvės.

Siemet Gegužės 7 dieną sukanka 25 metai nuo spaudos atgavimo Lietuvoje. Musų senojų Tėvynę kultūrinės organizacijos jau prie šio jubilėjaus rengiasi. Kad čia pas mus Amerikoje supažindinti lietuvių, ypač čia gimusių, butinai reikia paminėti šias sukaktuves tam tikrais referatais, paskaitomis, vakarais. Taigi pažangūs laikraščiai turėtų išleisti tos savaitės laikraščius duodami kuodaugiau: sia medžiagos iš musų kovų ir darbų Lietuvoje del spaudos atgavimo. Čia pas mus nemažai randasi kulturnešių, kurie dalyvavo Lietuvos švietimo darbe; pas juos daug yra atsiminimų ir užrašų ir sukaktuves 25 metams nuo atgavimo Lietuvoje spaudos yra proga daugiau nušviesti tuos laikus ir atžymėti tas visas bukles, kurias kentėjo lietuvių rusų spriespauodoje. Nauda butų labai didelė ir amerikiečiai lietuvių daugiau atjaustų Lietuvos vergus, nelaimes. Daug tautiškuome susistiprintume ir pakiltume.

Laikraščių redakcijas, kultūrinės draugijos, klubai, apšvietos rateliai, ypač Sandaros kuopos turėtų imti pirmenybę apvaikščioti šį jubilėjų.

Pasirūpinkime tai viską išanksto sutvarkyti.

Vinciunas.

D-ruį Jonui Staugaiciui Badas ir Šaltis Kankina Nukentėjusius nuo Nedreiliaus Lietuvoje.

(tąsa nuo 1 pusl.)

Aukštai Gerbiamas Daktere — Jubilate!

Aš Tamstą pažįstu 40 metų — nuo pavasario 1889 metu, kuomet buvo pradėtas leisti laikraštis "Varpas".

Tuomet Tamsta tebuvai dar tik Varšuvos Universiteto Medicinos Fakulteto II kurso studentas.

Bet, susidarius Varšuvoje Lietuvių inteligentų būreliui iš 14 vyrų, įsteigusių tą laikraštį, Tamsta buvai vienas iš jo veikliausių sądarbininkų: Tamsta vedėi "Varpas" korekturą; Tamsta išstius straipsnius perrašinėjai iš naujo, norėdamas juos pritaikinti prie pradėtos įvesti naujos rašybos ir prie priimtos literatūrinės kalbos; Tamsta vertėi j Lietuvių kalbą visus straipsnius, paruostus lenkų kalboje; Tamsta pats rašė įvairius straipsnius, prisidėngdamas tais ar kitais pseudonimais.

Tamsta daug prisidėjai įsteigiant 1890 metais kitą laikraštį "Ukininką", kurio korekturą iš pradžių taipogi Tamsta vedėi.

Tamsta visus paruostus spaudai tekstus pats išsiuntinėjai į Prūsiją, kur buvo spausdinami abu laikraščiai "Varpas" ir "Ukininkas", — ir per Tamstą tie laikraščiai pasklisdavo Varšuvoj tarp jų skaitytojų.

Gyvendamas trejus metus Varšuvoje, aš buvau Tamstos dideliausio darbo liudininku. — Tamsta dirbai su begalinium pasišventimu. Šiandien aš užtikrinu, jogiai musų laikraščiai "Varpas" ir "Ukininkas" bei Tamstos nebutų galėję eiti: jų gyvenimas priklausė išimtinai nuo Tamstos darbštumo, apskrumo ir kuklumo.

Kultūros darbą Tamstą varėi ir toliau per 37 metus — Tamstos darbų vertė begalinė. — Tamstos vardas j Lietuvių literatūros istoriją yra įrašytas aukso raidėmis.

Todėl dabar, sulaukus Tamstai 60 metų amžiaus ir švenčiant 35 metus Tamstos garbingos medicinos srityje darbo, aš sveikinu Tamstą kuonoširdingiausiai, — linkėdamas Tamstai ilgiausius dar metus gyventi ir dirbti Lietuvių tautos naudai.

Ču — Tamsta ir aš — ir Suvalkio "varpininkų" Varšuvoje — Lietuvoje teesame tik mudu du — Tamsa ir aš — ir Suvalkuose teisėjas Jonas Kasakaitis, — visi gi kiti 11 vyrų jau yra mirę, kaip tai: D-ras Vincas Kudirka, Mokytojas Juozapas Radziukynas, Valstybės Banko valdininkas Stanislovas Rauba, Dr. Kaukas, Dr. Seniunas, Teisėjas Jonas Byla, Dr. Vabalas, Dr. Morauskis, rašytojas Juozapas Adomaitis (Šernas), Dr. Jonas Gaidamavičius — Gaidys ir Mokytojas Jasulaitis.

Tegul Tamsta busi laimingesnis už visus minėtus "varpininkus" ir tegul Tamsta sulauksi garbingiausios ir gliausios senatvės! Valio!...

Kunigaikštis Jonas Gediminas — Beržanskis — Klausutis.

24. II. 1929 m.

Kaune.

Nevisiems Blogmetis.

Ziemųjų Lietuva. "S." koresp. Šio krašto žmonės labai suvargę nuo blogmečio. Mažai žemėm ir darbininkai gyvena pusbadažiai, o ukininkai sulindoj skolas. eBt kunigams šie metai bene bus geriausi. Panevėžio klebonas pardavė 16 penėtų kiulių. Netikėtiems šalčiams užklupus žmones persaldė, serga ir miršta. Rokiškio bažnyčion kiekvieną dieną atveža nuo 2 iki 5 mirusių. Pigiausiai laidojimsa 30 litų, yra tokių, kurie sumoka 400 litų. Abelnas kunigų uždarbis 200 litų j dieną, o darbininko 2 litai j dieną.

— P. Kriukelis.

kės eiti laukų dirbti, o nebus kuo arklius šerti. Taigi daro išvadas atstovai, reikia kredito ne tik pavasario sejai, bet ir gyvulių pašarui.

Apie atskirų apskr. atstovų pranešimus galima paminėti, kad Kedainių apskr. atst. nusiskundžia, kad dar truksta dar kredity daugeliui ukininkų. Kedainių apskr. tamsesni gyventojai, sako atst. tai mažiau reikalauja, kaip Biržų ar Šiaulių gyventojai, Tamsesnieji papratė labiau vargą kęsti. Be to ir dalinimas kredity nebuvo tikslus.

Mažeikių apskr. atst. sako, kad kredity reikia daug, o kai ukininkai negauna pakankamai iš valdžios, ima iš kitur. Ukininkai prasiskolinę. Už javus, sėklai ar duona ir už trąšas išduoda dvigubus vekselius. Tuo juk vedamas musų ukis prie bankroto, atiduodamas j svetimas rankas. Atst. pareiškia vietos ukininkų nusistatymą. Ukininkai esą nepatekinti milijoninėmis sostinės stovybomis. Saka, reikėtų nuo stovybos kiek susilaikyti. Juk nuolat kalbama, kad atgausim Vilnių, tai kam dabar daryti tokias išlaidas statybai.

Vaikus kiša pečiui.

Rokiškio apskr. atst. taip pat skundžiasi sunkia bukle. Nekalbant jau apie duonos, sėklos ri pašaro stoką, yra didelė stoka ir kuro. Dideli ir ilgi šalčiai suėdė visas malkas. Kambariai šalti. Ukininkai kiek prausus pečiui, nakčiai vaikus ten sukia, kad nesužaltų. Šiauliu ap. dar reikia 3,250,000 lit. sėklos. Labiausiai nukentėjęs Joniškio rajonas (9 valsčiai). Ten yra nukentėję nuo 70 iki 93 nuoš. ukininkai. Reikės apstėti 78-400 ha. Sėklos stinga 600 nuoš. Duotas kreditas patenkino tik 23 nuoš., vadinan dar truksta 73 nuoš., arba pinigais skaitant dar truksta 2,700,000 lit. Biržų apskričiai sėklos truksta 53,000 ha. arba 2,500,000 litų. Mažeikių apskr. dar reikia gauti 50 nuoš. to kas gauta. Telšių apskr. dar reikia 3 mil. litų.

Daugelis atstovų pareiškė, kad kiekvienam valstijoje didelė dalis nukentėjusių ukininkų dar nesuregisturuota, tai nežinoto laiko, tai komisijos atmetė prašymus, nes visvien skirtomis sumomis negalima visų, kad ir mažomis sumomis patenkinti.

Kiek truksta pašarų

Anksčiau beveik išimtinai buvo kalbėta apie tai, kiek truksta sėklu. Mažeikių apskr. truksta daug ypač koncentruotų pašarų. Šiaulių apskr. vien pašarams reikia apie 1,600,000 litų. Biržų atst. sako, kad yra daug vietų, kur pašaro užteks vos 2 savaitėms. Bendrai visuose apskrityse truksta daug pašaro.

Po ilgų kalbų, ginčų išrinkta komisija; žemės ukio d.t.o dir. Vienožinskis, žemės ukio rumų dir. Tallt Kelpša ir žemės banko dir. Kregždė ir jo viena atstovą iš visų 8 apskr. Pietų pritraukos metu komisija posėdžiavo ir iki 6 val.

Paskirstė kreditus

Šiaulių apskr. 19 valsčių 2,365,000 lit. Biržų apskr. 10 valsč. 900,000 lit., Panevėžio apskr. 11 valsč., 385,000 lit., Telšiu apskr. 9 valsč., 200,000 lit., Rokiškio apskr. 7 valsč. 100,000 lit., Raseinių apskr. 8 valsč., 100,000 lit., ir Mažeikių apskr. 6 valsč. 100,000 lit., iš viso 8 apskričių 77 valsčiams 4,300,000 litu. Kred. tai bus dalinami anksčiau nustatyta tvarka kiek pakeistomis išdavimo taisyklėmis.

KORESPONDENCIJOS

KENOSHA, WIS.

Iš Dailės Ratelio veikimo.

Kovo 10 dieną 2 v. po pietų German American Home svetainėje Dailės Ratelio Dramos skyrius po vadovystę p. Jono Pabarškos perstatė dviejų veiksmų komediją "Piršlybos". Vaidylos buvo šie asmenys: p. Pabarškienė, J. Marcinkevičius, p. Slagerienė, J. Sidlauskas, p. Marcinkevičienė, p. Čekas, p. Jankienė, ir mus Vytautas. Veikalas suvaidinta kaip reikia; visi vaidylos atliko savo roles kuogeriausiai. Reikia stebėtis, kad į trumpą laiką taip gerai išsilavinę savo roles, nes visi suminėti asmenys geri vaidylos ir jiems daug laiko neimta, tas žinoma gelbsti turint tinkamą mokytoją p. Pabaršką. Laikė pertraukos stygų kvartetą p. Mačiulis, p. Bitvinskis ir du kitataučiai, keturis gabalėlius labai gerai atliko. Programą baigtas T. Bagdono porą salo gerai sudainuotų dainų, jam akompanavo jo dukrelė p. Bagdoniūtė. Publika liko pilnai patenkinta programą, kurios dalyvavo pilna svetainė. Po programą tęsėsi šokiai p. F. Povilianskis darė pranešimą, kad yra ruošama prakalbos SLA 212 kp. Generaliniam Organizatoriui p. Zukui kovo 23 dieną, 7:30 valandą vakare German American Home svetainėje.

CLEVELAND, OHIO.

Zmona apsidėdė prieš mirtį, šliubą ėmė lovoj gulint.

Tai negirdėtas atsitikimas, kaip sau rokuojat mieli skaitytojai. P. ni Veličkienė po pirmu vyru, gyveno su pirmu vyru santaikoj ir augino šeimynėlę, bet vyras mirė. Nespėjo vyrą palaidoti tuojaus ženijos su kitu, ar ne, taip nurodo, ir taip visi namam, kad ženota su antru vyru, kurio vardas yra Zauris gyveno rodos porą metų, bet nelaiminga arėklė, kurią maukė priverė aną gultis lovon; nežinia kokia ligą pagavo, kur nebuvo galima pagydyti. Vasario rodos 6 dieną š. m. ligonė norėjo pasižausti kunigą išpažinties, bet kunigas sužinojęs, kad yra nevedus atsisakė eiti. Tuomet ligonė sumanė ženytis, pasižaunė kunigą Vilkutaitį, kuris davė šliubą; nuotaka gulėjo lovoj, o kavalierius stovėjo prie lovos ir kunigas surišo moterystės ryšiu. Tokia navatna porėlė. Vasario 19 d. jau moteris pasimirė. Jaunavedys liko našliu. Kas girdėjo tokias Sorkes, kad lietuviai to dasileistų.

Liukaiškių Ežeras.

LAISKAS REDAKCIJAI.
"SANDAROS"

PITTSBURGH, PA.

Salčiai ir jų pasekmės.

Ypatingai šiame Vasario mėnesyje pas mus pasireiškia šaltai sausas oras, nors sniego veiks visai nematyti, tačiau upės apkrautos ledu, o langai pasipuošę ledinėmis rozėmis. Nors seniesiems nepermatniausias toks oras, tačiau jaunimą jis džiuginą, kadangi jie gali naudotis čiužyklomis. Na, jie jomis ir naudojasi, nes kiekvieną vakarą, pilnas čiužyklų lūkas, linksmaus džiugaujantį jaunimo, jų tarpe daug lietuviškojo jaunimo matyti.

Bedarbė.

Nors susilaukėme Naujųjų Metų, bet ir jie tą patį, kaip ir praeitėji — teatnėš — sunkius bedarbės laikus — darbo žmonėms.

Šiais metais buvo tikėtasi jog dirbtuvės, kurios buvo užsidariusios ar sumažinusios gamybą busiančios atidarytos, tačiau apsvilta; nors, tiesa, kelios pradėjo daugiau veikti, tačiau jos negali patenkinti milžinišką skaičių darbininkų, ieškančių darbo.

Našlaičiams šelpti Balius.

Pastangomis pavienių asmenų, kuriems pirmininkavo Pivorunas, vasario 9 dieną Liet. Mokslo Draugijos svetainėje įvyko našlaičiams šelpti balius. Zmonių atsilankė daug, jų tarpe daug jaunimo, kuris prie geros muzikos šoko iki vėlumu.

Šiam baliui surengti pasidarbavo eilė gabių žmonių, kuriems tenka didelė garbė labdaringame darbe.

Vanagaitis Pittsburghe

Jau kur Vanagaitis pasiuoka, ten jis yra laukiamas ir giriamas. Žmonės išgirdę, jog jis (Vanagaitis) Vasario 10 d. Liet. Mokslo Draugijos svetainėje duos koncertą, jį sutikti bei pasiklausti jo "štukų" prisirinko pilna L. M. Dr-jos salė.

Jo dainos "išsižiojimai ir "štukos" prijuokino susirinkusiuosius iki "juokingų ašarų". Paul Dargis.

BRIDGEPORT, CONN.

B. L. Draugijų Viešas Knygnas veikia; ši įstaiga jau gyvuoja apie 5 metai; savo laiku Knygnas yra surengęs keletą prakalbų, bei kitokių parengimų, kaip tai knygnas reikaluose taip ir lietuvių politiniai reikalais. Nors knygnas neveikia taip gyvai, kad kaip turėtų veikti, tai vis yra trukumai veiklios medegos, bet reikia pagirti šį įstaigą, todėl, kad knygnas įsteigtas pažangųjų draugijų pastangomis ir geram tikslui, tai kad suteikus vietos ir apylinkės lietuviams, pageidaujama literatūrą lietuvių kalboje, kuomi knygnas ir stengsis įsisteigti įvairių knygų, o daugiausia tai atsižvelgiant į skaitytojų pageidavimus ir tos rušies knygų daugiau steigiamą, kurių daugiau pageidauja.

Laikraščiu keletas egzempliorių ir gi pareina daugiausia tai "Tėvynė", mat SLA nariai kurie turi namuose po 2 egzempliorius, tai vieną paaukautų į knygną, ir gi pagirtinas darbas.

Vėliausiam knygnas atstovų posėdyj likos nutarta surengti eilę diskusijų, dabar gavėnios laike tai turime daugiau laiko lankyti. Kovo 10 d. įvyko viena iš tų diskusijų, kur susirinko būrelis diskutuoti bei pasiklausti, pirmiausia paimta klausimas "Pagerinimas Knygnas Reikalų", apkalbėjus tą eitą prie kito klausimo, ir nubalsuota tema: "Ar tie žmonės yra pavojingi Dar-

bininkų Partijai, kurie yra metami iš partijos ir laikomi kalėjimuose?" Tas klausimas be diskusuojant pasirodė, kad vien tik komunistų reikalams apeina ir didžiama likosi nepatenkinta tokia tema, patartina, kad kitą kartą pasirinktų temą tokiu klausimu, kuris daugiau apeina lietuvių bei Lietuvos liaudies reikalus.

Kitas Draugijų girtinas žygis, tai SLA. 51 kuopos aplaikus nuo Rašėjo šerno draugų būrelio Šernui paminklo statymo komiteto iš Chicago, reikalavimo aukų, tam reikalui likos įgaliota komisija, kad atsikreiptų į kitas Draugijas a ukų reikalaujant. Vėliaus pasirodys minėtos komisijos pasekmės aukų gavime.

ALT Sandaros 15 kuopa, ir gi veikia, tankiai atsbuna įvairus parengimai tai teatras ta koncertas vis matyti Sandariečių surengtas ir rodos Balandžio 6 dieną, 1929 metais yra rengiamas teatras su šokiais, tai ir Sandaros kuopos parengtas.

A. S.

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškau motinos Apaloni-jos Brikenės, kuri ištekojo už antro vyro Juozo Dargio. Ji išvažiavo 1906 metais į Ameriką ir nuo didžiojo karo jokios žinios neturiu. 1922 m. girdėjau, buk esanti gyva ir gyvenanti 9191 Bordani, (?) Detroit, Mich.

Rašiau laišką jai, bet atsakymo negavau. Miela motinėle jai esi dar gyva atsiliepkie, arba kas žino maloniai prašau pranešti man šiuo ant-rašu: **Edvardas Brikas**, Šiaulių apskritys, Raudenų paštas, Girkautų kaimas, Lietuva.

Millbury Furniture Co.

A. Gebski ir F. Mis, Sav.

Rakandai, Divonai ir Namams Reikmenys.
180-186 Millbury Street
WORCESTER, MASS.

Mes parduodame Glenwood pečius. Parduodame ant išmokėjimo lengvomis sąlygomis ir cash.

LIETUVIŠKĄ UŽEIGA

Padidinta ir naujai iš-taisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH
94 Millbury St.
Worcester, Mass.

JOS. ZUROMSKIS
ELECTRICIAN
WIRING and REPAIRING
Motors—Fixtures—Water Pumps
Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

Joseph J. Dird
LIETUVIS GRABORIUS
Teikiu patarnaviną laidotu-vėm ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam.
Gyvenimo vieta
194 Millbury st. Tel. Cedar 4953
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester,
Tel. Park 2756

GARSINKITES SANDAROJE
Skaitykit ir Platinkit SANDAROJE

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausis MINKŠTŲ GERIMŲ IŠDIRBYSTĖ
Visoj Connecticut valstijoje. Pri-statom visokius gerimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: baliams, vestuvėms, krikštynoms ir tt. Reikale kreipkitės pas
BROOKLYN BOTTLING CO.
47 Drayer ave. Waterbury, Conn
Telephone 1418 (1-29)

Naudok Daugiau Pieno, Yra Sveika
HOLBROOK BROS
WHOLESALE and RETAIL
Pastarizuotas Pienas ir Varškė
332 Cambridge Street,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 5251 W.
Tel. Park 5251 R.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvert 5896

J. H. JABLONSKIS
PARDUODU ANGLIS IR COOPER KOKSUS
Geriausios Rušies
Galima po mažai mokant vasa-ros metu įgyti anglių visai žie-mai. Lietuviai pažysta mane, o aš Lietuvius. Reikale kreipkitės
39 Spring st. West Haven, Conn.
Arba telefonuok West 1662

DR. TESSMER
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
2-ros lubos. Kalba lietuviškai.

KUOMET NORĖSITE RAKANDU
Atminkite, kad musų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais.
R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO.
Worcester, Mass
166 Southbridge St.

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVIŠKĄ DUONKEPYKLA
Mes kepame 6 rušių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vino Čėsnos krautuvėje vi-suomet galite gauti gerus čėvėrykus del visos savo šėimynos. Prieinamos kaino ir už-tikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS
Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai ne-dirba, tūs greit palengvinti, jeivartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo
PEPENIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnaviną.
P. A. DEDYNAS
96 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

PRAN. J. BUBLYS
BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTERY

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI
Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai
Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirk-damas visus savo muzika-lius instrumentus čia, su-taipinsit pinigus. 18-29
Konczanin Music Shop
136 Millbury st. Worcester

W. N. ESTABROOK
Zinomas Worcesterystę gėlių lai-kytojas. Laidotuvių vainikai, re-stuvių buketai, priemonės kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

RUKYKITE
C. C. A.
CIGARUS

LIETUVIŠKĄ SKUTYKLA
382 Millbury st.
Worcester, Mass.
Kerpam gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išski-riant subatas. Skutam barzdas už 15c.

VINČAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvių ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

Tel. Tel. Park 2470
BEN. MENDELSON
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus lega-liškus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

DETROIT, MICH.
ADV. J. P. UVICK
Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Didžioji Pavasario Ekskursia
LIETUVA
Greičiausioju Pasauly Laivu
MAURETANIA
Gegužio 1-mą d. 1929 m.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Per Southamptoną
Vadovauja plačiai žinomas judančių paveikslų rodytojas.
p. A. T. Račiunas
po asmenišką priežiura Cunard Linijos viršininko
p. Stepono Bergen'o
Šios ekskursijos kelionę nufatografuos ir rodys judančiuose paveiksluose p. A. T. RACIUNAS.
Musų sekamos asmeniškai vadovaujamos ekskursijos:
BIRZELIO 19 IR LIEPOS 3
puikioju didlaviu AQUITANIA.
Informacijų teikia musų agentai, ar
CUNARD LINE
Lithuanian Dept.
33 State St., Boston, Mass.

NAUJA AGENTURA WORCESTERY
Parduoda laivakortes keliaujantiems Lietuvon ar iš Lietuvos. Persiūciū pinigų Lietuvon; išmokama dole-riais ar litais. Pagelbėsiu išgauti pasus, vizas, sugrįži-mui leidimus, afideivtus ir kitokius dokumentus.
Nuo senai prityrus tam darbe, suteiksiu geriausį patarnaviną ir sąžiningus patarnimus.
JUZĖ RAUKTYTĖ
88 FRONT STREET Room 507. Dienomis
50 STERLING ST. Vakara is šventadieniais
WORCESTER, MASS.

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI COLUMBIA
NEW COLUMBIA LITHUANIAN RECORDS
10 colių — 75c
M. STRUMSKIS, Soprano su Orkestra Akompan.
16124F Dukružėlė Kad Aš Našlaitėlė Folk Song
A. VANAGAITIS, K. B. KRAUCIUNAS ir M. ZEMAITIS su Piano Akompan.
16123F Netur Plečio Gieda Gaidėliai Comic Song
MAHANOJAUS LIETUVIŠKĄ MAINERIŲ ORKESTRA Fr. Yotko, Leader
16122F Tėvuko Polka Orchestra with Kumos Polka (dainuoja A. Šaukevičius) incidental singing
16121F Palangos Polka Orchestra Tarnaitės Polka
REKORDŲ SURASAS NETILPES ABELNAME KATALOGOE JONAS BUTENAS, Baritonas
16106F Fordukas, Dalis 1. Fordukas, Dalis 2., Jonas Butėnas, Baritonas ir Mariona Strumskis.
"UFA" CHORAS, Brooklyn, N. Y. Vadovauja ir akompan. Vladas Zukas
16107F Dzimdzi-Drimdzi (Muzika Vanagaičio) Nesivalkiok Tu Naktia
Operos Artistė, LIUDA SIPAVICAITE, Contralto Su orkestros akomp.
16108F Bėda Kad Giltinė Ne Ėda Vasaros Naktys
MAHANOJAUS LIETUVIŠKĄ MAINERIŲ ORKESTRA Fr. Yotko, Leader — Singing by A. Šaukevičius
16111F Vilniaus Polka Piatronėlės Polka
MAHANOPAUS LIETUVIŠKĄ MAINERIŲ ORKESTRA Fr. Yotko, Leader
16112F Magdės Polka Medžiotojo Valcas
LIETUVIŲ TAUTISKA ORKESTRA
16113F Puiki Porėlė — Polka Šėsupės Bangos — Polka
Paltanavičiū iš Worcesterio dingus, parduodu Columbia kompa-nijos Gramafonus ir rekordus. Rekordai partraukti iš Lietuvos ir idainuoti Amerikoje šių artistų: Aido Choro, J. Babravičiaus, M. Petrausko, L. Sipavičiūtės, K. Jozevkaitės, J. Butėno, M. Menke-liuniūtės, A. Vanagaičio, J. Kudirkos ir kitų. Pas mane bile ką pirkdami gausite gerą tavorą, tinkamą patarnaviną ir autapsyite pinigų.
A. J. KATKAUSKAS
372-376 Millbury Street, Worcester, Mass.
Tel. Cedar 7206

Teatras ir Muzika

Pasveikinimas Komp. M. Petrauskui.

Kaunas 1928 12 22 d. Lietuvos Muzikos ir Dainos Centro Valdyba

J. M. Muzikos Profesoriumi Mikui Petrauskui.
Lietuvos Muzikos ir Dainos Centro Valdyba turi garbės pranešti, kad jį, įvykusio 1928 metų, spalio mėnesio 2 dieną steigiamojo susirinkimo yra įgaliota to susirinkimo vardu siusti Tamistai pasveikinimą, kaip mūsų didžiajam muzikos — dainos pionieriui.

Pirmininkas J. Vileišis, Sekretorius Pulk. leit. (neišskaitoma.)

Gabija Pradėjo Veikti.

Po keletos metų susilaukėm vėliai gerb. komp. Miko Petrauskui. Kaip greit jis sugrįžo į Bostoną, taip greit pradėjo dirbti su Gabija. Pirmiausias perstatymas bus jo paties operetės "Adomas ir Ieva". Šį kartą, komp. Mikas Petrauskas žada pastatyti operetę su lietuviška orkestra. Girdisi, kad pilių Kasparaičių orkestras.

Prie progos turim pažymėti, kad pastaruoju laiku tai yra, pradėjus gerb. komp. Mikui Petrauskui dirbti. Gabija pradėjo sparčiai augti. Taigi progos turim palinkėti gerų pasekmių Gabijai ir jos vadui p. Mikui Petrauskui. Taipgi prie progos parašysiu plačiau.

Rept.

Sugrįžo Juozas Babravičius.

Juozas Babravičius rengia Liet. Auditorijoje puikų kon-

certą. Šiame koncerte Juozas žada duoti kuodaugiausia lietuviškų liaudies dainų. Koncertas bus Nedėlioje, Balandžio 28-tą dieną, 1929 metais, 8 valandą vakare, po koncerto šokiai.

Juozas Babravičius vėliai sekantį nedėlidienį Kovo 24-tą dieną nuo 2:10 iki 2:30 po pietų dainuos per radio W. G. N. stotį. Taigi, kurie turite radio, nepraleiskite progos nepasiklause.

Rep.

Pirmos ir Antros Vaičkaus Išleistuvės.

Artistui J. Vaičkui išvažiuojant į Ameriką.

"Lietuvoj" 1923 metais gruodžio 19 dienos numeryje yra žinomo dramaturgo Petro Vaičiūno apie artistą Juozą Vaičkų, išlydinį jį Amerikon. Straipsnis taip skamba:

Išleistuvių vaidinimas. (Per laurus ir širdį.)

Antradienį gruodžio mėn. 18 dieną Valstybiniame teatre bus kaip ir istoriškoms reikšmės vaidinimas, L. M. Kurėjų Dramos Sekcija ruošia art. Juozui Vaičkui išleistuvių vaidinimą. Juozo Vaičkaus vardas yra senai visiems žinomas. Dar prieš dešimtį metų, betekant mūsų Lietuvos laisvei J. Vaičkus skrajojamasis teatras, lankydamsis po mūsų visus miestelius ir bažnytkiemius, o karo metu Petrapilyj, kėlė žmonių širdyse senos Lietuvos milžinų dvasią, ir žadino jose Tėvynės meilę.

Paskui, jau 1918 metais mūsų bočių sostinėj — sename Vilniuj J. Vaičkaus teatro vaidinimui ėmė spauti iš vietos teatrų vokiečių okupantų spektaklius ir vertė savo menu len-

ktis prieš juos vietos lenkų artistams. O 1919 metų rudenį tas pats teatras, važinėdamas po Lietuvą, savo vaidinimais gaivino okupantų nuvargintą šalį ir skiepijo jai į širdį Lietuvos nepriklausomybę.

1920 metais J. Vaičkaus teatro vaidinimus jau matome Kaune, ir galų gale L. M. Kurėju Draugija, pakvietusi J. Vaičkaus teatrą, įkuria savo Dramos Vaidyklą, kurią pagaliaus Švietimo Ministerija priverčia susivalstybinti — ir tuo budu mes dabar turime jau Valstybinę Dramą.

Kaip matome, J. Vaičkaus nuopelnai mūsų tautos atgimimo istorijoj atėityj bus tinkamai įkainuoti, o išandien mes nors savo apsilankymu į jo režisuojamą vaidinimą parodykime jam savo simpatijos.

Savaime aišku, kad J. Vaičkus ir Amerikoje (kur jis dabar išvažiuoja) daug dar nuveiks mūsų Lietuvai.

Vis delto geriau būtų, kad J. Vaičkus Amerikoje ilgai neviešėtų, o greičiau grįžtų į Tėvynę ir visą savo dar jaunai sielai ir meno prityrimui ramiai jau pasišvestų mūsų jaunam teatrui.

P. V-nas.

Dabar p. Juozas Vaičkus rengiasi aplėisti tulam (o gal ir ant visados) laikui Jungtines Suvienytas Valstijas. Sandara linki p. Juozui Vaičkui gerų pasekmių, kur jis nebūtų.

Juozo Vaičkaus išleistuvių vakaras Chicagoj buvo Kovo 17-tą dieną. Šiame vakare buvo statyta trys komedijos. Žmonių buvo nedaug; — lošimas išėjo pusėtinai gerai.

Rep.

Jaunikiui prie Aitoriaus Užmovė ant Kaklo Šiaudinį Vainiką su Žinduku

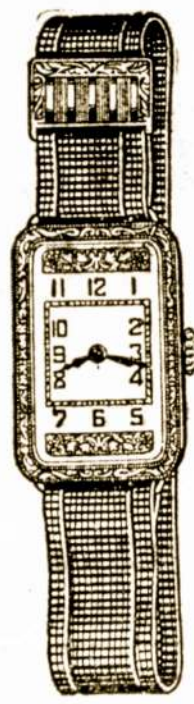
NAUMIESTIS. Tauragės apskr. — šių metų vasario m. 10 dieiną čia buvo iškilmingos sutuoktuvės. Labai veiklus pavasarininkų pirmininkas B. ve dė pavasarininkę K., o šliubą davė taip pat ne mažiau veik-

lus pavasarininkų globėjas kun. S. Dar prieš sutuoktuvės sklido gandai, kad sutuoktuvų apeigų metu turi kas nors įvykti, bet kas ir kaip — niekas nenumanė. Apsisaugoti nuo kokių nors netikėtumų į bažnyčią buvo pakviestas net policininkas, ir iš tikrųjų: kai tik kunigas jaunavedžiams surišo stula rankas, išlindusi žymi pavasarininkė F. užmovė jaunajam ant galvos šiaudų vainiką, prie kurio buvo prisegta suteršta kudikio kepuraitė ir žindukas. Tai padariusi ši keista jaunojo garbintoja pasislėpė. Tai buvo kerštas, kaip vėliau paaiškėjo, už suviliojimą.

Reikia pasakyti, kad mergaičių suviliojimui Naumiesčio pavasarininkų tarpe ne naujiena.

VYRIŠKI IR MOTERIŠKI LAIKRODĖLIAI

SPECIALIS ISPARDAVIMAS

SPECIALIS ISPARDAVIMAS

\$8.00

\$8.00

GARANTUOTI VIDURIAI

Specialiai mūsų krautuvėj.

ALEX JUNEVICZ,
3317 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

Specialis Išpardavimas

Mūsų naujai įsteigta krautuvė, kuri pirmiausia buvo Banko Name, dabar persikėlė į savo nuosavą namą.

Mes savo krautuvėj užlaikome didžiausią pasirinkimą vyriškų aprėdaly; padarytų pagal vėliausios mados siutus; melsvų, gelsvų ir maišytų spalvų. Kaina su 2 poroms kelnų \$25. ir aukščiau. Taipgi turime ir pavasarių tapkautų. Visą parduodame nupiginta kaina.

BRIDGEPORT CLOTHING COMPANY

J. PETRAUSKAS, Savininkas.

3312 So. Halsted St., Chicago.

Garsinkites "SANDAROJE"

Telefonas ofiso: Beverly 0203
Telefonas Namų: Beverly 4073

St. Casimir's Monument Works

(paminklų išdirbystė)
3914 W. 111th St. Chicago.
JOHN STRAUZ, Savininkas.

AUBURN AVE. GARAGE

Joseph Martinkus, Savininkas.
Atdaras diena ir naktį
Parendavoja automobilius pagrabams, krikštynomis ir vestuvėms
3315 Auburn Ave., Chicago.
Tel. Boulevard 0120

M. G. Valaskas.

GERIUSIAS SIFININIŲ KALENDORIŲ SPAUS.

Dabartinis Sandaros štabo narys, veiklus ir žinomas chigagietis spaustuvininkas M. G. Valaskas yra geriausias specialistas sieninių kalendorių gamyboj. Jis yra naujosios Sandaros spaustuvės kalendorių biznio įgaliotinis, turi sutartis su 4 garsiomis kalendorių kompanijomis ir gamina didžiausiam pasirinkimui dviejų ir trijų spalvų sieninių gražiai paveiksluotus kalendarius. Kainos labai prieinamos. Užsisakykite iš anksto. Prašome kreiptis telefonu Pullman 0670, tai yra Sandaros spaustuvės ofiso telefono. p. M. G. Valaskas pribus su pavyzdžiais.

GREITAI IR PIGIAI

Išmokite Anglų Kalbos Gramatikos, sintaksės, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, ir kitų mokslo šakų. Mūsų mokyklos nauja sistema stebėtinai greitai užbaigiama pradinį mokslą į devynius mėnesius; aukštesnį mokslą į vienus metus. Amerikos Lietuvių Mokykloje jau tūkstantai lietuvių įgijo mokslus. Atėkite įsirašyti šiandien ir jums padėsime įsigyti abelna mokslą. Savo būvį žymiai pagerinsite, kaip busite abelna visose mokslo šakose apsišvietę.

Amerikos Lietuvių Mokykla
J. P. OLEKAS, mokytojas.
3106 S. Halsted St., Chicago.

A. Kissel

First Class Barber
368 Kensington Avenue

AUGUST SALDUKAS

Real Estate and Insurance
Loans and Mortgages
E. J. Haufflaire, Advokatas
4034 Archer Avenue
Phone Lafayette 6719

REAL ESTATE

Statytojai Namų
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Priimam Senus Namus į Mainą
2608 West 47th Street

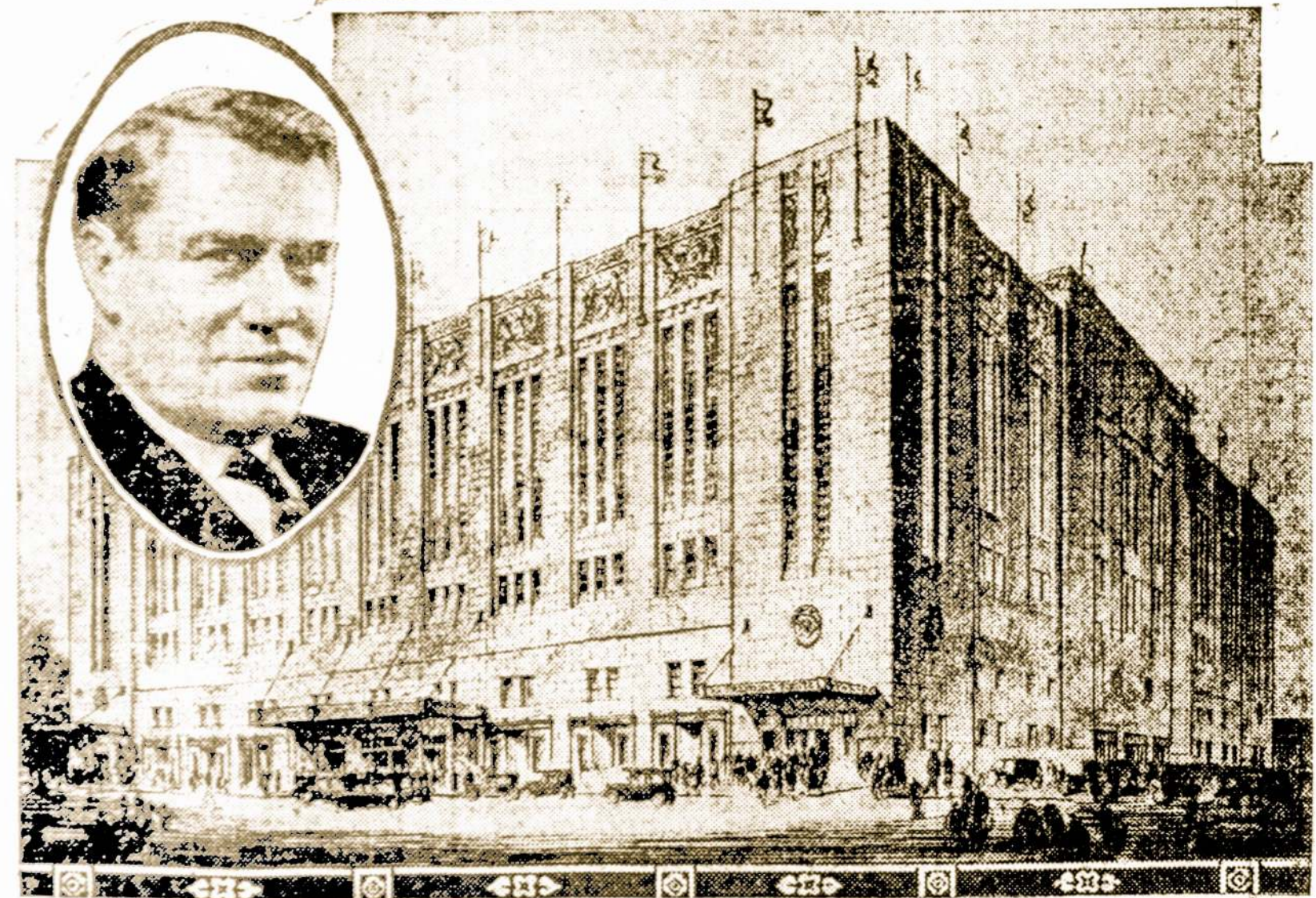
Ką tik sugrįžo iš Lietuvos Naprapatas

Dr. P. P. Šimaitis

Lietuvoje per 18 mėnesių turėjo 2000 ligonių, davė 8000 Naprapatiskų gydymų, ypatingai su geromis pasekmėmis gydė mirštamas ligas.

2346 West 69th Street
Arti Western Avenue
Telefonas Republic 5877.

Valandos: nuo 9 iki 11 v. r., nuo 2 iki 4 val. p. p., nuo 6 iki 8 v. vakare.

Chicago Stadium

Chicago. Kovo 20 dieną Chicago Stadium, pasaulio didžiausia sporto arena, bus atidaryta publikai ketvirtadienį, kovo 28 dieną, kada įvyks dešimts raundų bokso kontestas tarp Tommy Loughran, pasaulinio lengvo svorio čempiono, ir Mickey Walker, vidurinio svorio čempiono, del pasaulinio lengvo sunkaus — svorio čempionato. Tony Canzoneri ir "Honey Boy" Finnegan taip mušis dešimts raundų tą vakarą.

Su atidarymu Chicago Stadium, scena didžiausių tarptautinių sporto rungtynių be abejonės persikels iš rytų į šią apylinkę. Penki metai atgal Paddy Harmon sumanė pastatyti didžiausią vidurinio pasilinksminimui centro pasaulij. Dabar jo sumanymas yra įvykdomas. Chicago Stadium bus galima susodinti 25,000

žmonių — 8,000 daugiau negu Madison Square Garden, ir jo pastatymo kaina yra \$7,000,000. Ir tai yra tikrai dalis namo, kurį Chicago Stadium Korporacija planuoja. Prie abiejų galų dabartinio namo yra paliktas žemės pastatyti kitus, su kurių pastatymu vietų pakils iki 42,000.

Seimai ir parodos įvyks šiame dideliame name. Arenoj bus laikoma čiužimo lenktynės ir "hockey" rungtynės, nes ledui yra paskirta vieta 150 per 250 pėdų.

Iš kiekvienos vietos bus galima matyti visa arena, nežiurnt koks kontestas būtų — ar tai šešių dienų dviračių lenktynės, ar bokso kontestas, "hockey" kontestas ar tai cirkus. Virš bokso arenas bus 40,000 watt'ų šviesos su visais naujos sistemos vėdykloms, kurios prašalins visą karštį.

Po Loughran — Walker

rungtynių, didžiausias Amerikoje žieminis cirkus prasidės kovo 30 dieną. Visas Miller brolių 101 Ganyklos ir Wild West Show bus pasamdytas, kartu su suvirš penkiasdešimts specialiu aktų iš kitų dviejų cirkų. Prie šių šeši Brown Broliai ir kiti aktai yra sujungti į vieną didelį spektaklį. Tai bus didesnis už bile cirkų kada buvusį Amerikoje.

Šiame užmanyme Harmon'as turi paramą tokių gerai žinomų vyrų, kaip Julius Rosenwald, Arthur W. Cutten, Harold F. McCormick, Clement Studebaker Jr., Sheldon Clark, Vincent Bendix, John F. Jelke Jr., L. Montefiore Stein, James Norris, Earle H. Ryenolds, John J. Mitchell, Phillip D. Block, Frank O. Wetmore, Clive Runnels, Charles R. Crane, II, Cyrus McCormick Jr., Sidney and Harold C. Strotz, Frank G. Logan ir daugelis kitų.

